

ఆంధ్రవత్సక

308213

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I.

సంపుటము ౧

చెన్న పట్టణము 1914 వం॥ జూన్ నెల 20 వ తేది శనివారము.

ఆనందనామ సంవత్సర శ్వేత విశాఖ కృత్తిది ౧౭.

No. 70

సంచిక 2౦

శ్రీమదాంధ్రవత్సక మహాభాగవతము.

మే మిదివరకే పటములను జేసి మృదుమధుర శైలిని శ్రీమద్రామాయణమును ప్రకటించుచున్నారమని వినియుందురు. అది ఇప్పుటికి సంపూర్ణమాయెను. ఆ ప్రకారముచే స స్మృతియు నందు వ్యాసప్రోక్షమైన శ్రీభాగవతమును విక్కిలి తేటగా నీటుగులుకు శైలిని ముద్రించుచున్నాము. ఇందు శ్రీధరీయము, తిలకము, ముఖభావప్రకాశిత నీరరాసుని మును అనేడి వ్యాఖ్యలయందల విశేషాంశములను ఆయాస్థలములందుఁ జేర్చించియున్నారము. ఈ గ్రంథమును క్రొన్ రి పేటిల చిన్న పై జన గట్టిగానుండు కాగితములపై నచ్చుల్పించుచున్నారము. భాగవతోత్తములందఱును అద రాతిశయమును జూపి కాలవిలంబమును జేయక చందాదారులుగాఁ జేరి మాకుత్సాహము గలిగింతుని యుష్విహ్వలచున్నారము.

శ్రీభాగవతము వచనము-ప్రథమభాగము, కాలికోండః ప్రథమ, ద్వితీయస్కంధములు. చందాదారులకు ౧౦౦ ద్వితీయభాగము, తృతీయ, చతుర్థస్కంధములచేరి ౧౪౦ రుప్రథమభాగము ౧౪౦ శాశ్వతపుచందాదారులకు తపాలాఖర్చులుచేరి పై వెలలకు పంపబడును.

ఉత్తరరామాయణము-కంకంటి పాపరాజప్రణీతము దశసరికాగితములు కాలికోండః ౧౦౦ డిటో మిక్కిలి దశసరికాగితములు గిల్లిపేరు ౨౦౦ శ్రీకృష్ణశతామృతము-మూఁదాశ్వాసములు, ఆంధ్రజీతాశాత్పర్యవిశేషములతోను ఆంధ్రవన్యములతోను, కాలికోండః గిల్లిపేరు ౧౦౦ అమరకోశము-త్రికాండము సజీకము, ఇంగ్లీషు అర్థముతో ౧౪౦ ఆంధ్రనిఘంటుత్రియము- (ఆంధ్రనామ సంగ్రహము ఆంధ్రనామశేషము సాంబనిఘంటువు) సజీకము, దశసరికాగితములు; కాలికోండః ౧౦౨౦ ఆంధ్రవ్యాకరణసంగ్రహము దశసరికాగితములు ౧౦౦౦ గజేంద్రమోక్షణము-సజీకా తాత్పర్యము, కాలికోండః ౧౦౦ రుక్మిణీకల్యాణము-సజీకాతాత్పర్యము, కాలికోండః ౧౦౦౦.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండ్ కో, ఆనందావ్రెస్, మద్రాసు.

దినపత్రిక

—(౧)—

ప్రతిదినము 10 పుటల విషయమును.

చందా సం॥ నకు రూ. 12-0-0.

6 మాసములకు రూ. 6-4-0.

3 మాసములకు రూ. 3-4-0.

1 మాసమునకు రూ. 1-2-0.

ప్రతికయం దీక్రింది విషయములును.

ఆంధ్రోద్యమము.

ఆంధ్రోదేశభూదయమునకు సాధనభూతములైన రాజ్యాంగ వ్యవస్థలు, విద్యావ్యాపనము, వ్యవసాయవాణిజ్యవ్యవస్థలు, భాషాభివృద్ధి మొదలగు సకలోద్యమము లిప్రతికయందు స్వతంత్ర విధమున విపులముగ విమర్శింపబడును.

వార్తావళి.

ఆంధ్రోదేశవార్తలు, పరరాష్ట్రవార్తలు, విదేశవా, స్థానికములగు సమస్తవార్తలును సకాలమున శీఘ్రమున బయటపడును. ఆంగ్లపత్రికాపేక్ష తీసికొని సమస్తవార్తలను వెంటనేదీని యందు జదువుటకు నీలుండును. ఆంధ్రోదేశవార్తాపత్రిని సమకూర్చుటకై ప్రత్యేక ప్రతినిధు లేర్పాటు చేయబడుదురు.

చిత్రపటములు.

ప్రసిద్ధపురుషులయొక్కయు విషయములయొక్కయు స్థలములయొక్కయు చిత్రపటములును, చమత్కారచిత్రపటములును జనరంజకముగ ముద్రింపబడుచుండును.

రాజ్యాంగ వ్యవస్థలు.

నిరంకుశాధికారమును తగ్గించుటకును ప్రజాతంత్రమును వృద్ధిచేయుటకును సాధనభూతములైన గ్రామవ్యవస్థలు, స్థానికపరిపాలనావ్యవస్థలు, రాష్ట్రీయవ్యవస్థలు, సార్వభౌమికపాలనావ్యవస్థలు, శాసననిర్మాణసభల వ్యవహారములు నుచితరీతిని స్వతంత్రవిధమున దీనియందు జర్పింపబడును.

మతసాంఘికచర్యలు.

జాతిమతపక్ష పాతమునుబూనక సకలమతావలంబులును, అన్నిజాతులవారును, భిన్నాభిప్రాయములను గలవారును సభివృద్ధినిబొందుటకుదగిన యుదారభావములును నాదర్శములును నిష్పక్షపాతమున వ్యక్తీకరింపబడును.

హోకోర్టు తీర్పులు.

జనోపయోగములైన క్రొత్త హోకోర్టు తీర్పులు, బోర్డునిర్ణయములు, క్రొత్త చట్టములు, ధర్మశాస్త్రమునకు సంబంధించిన ముఖ్యాంశములును ప్రతికయందు విరళముగా దెలుపబడుచుండును.

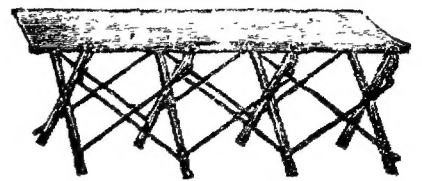
వ్యవసాయవాణిజ్యములు.

వ్యవసాయశాఖవారు చేయు విమర్శనలు, స్వదేశపరదేశముల లోని నవీన వ్యవసాయపద్ధతులు, యంత్రసాధనములు, లాభకరమైనపరిశ్రమ వ్యాపారములు, పరపతి సంఘములు, వానివలన గలుగులాభములు బజారుధరలు మొదలగు విషయములు విరళముగా దెలుపబడును.

గ్రామవ్యవస్థలు.

గ్రామముల సుఖిష్ఠితి కవసరమైన గ్రామపాలనము, పంచాయతీసభలు, పరపతిసంఘములు, గ్రామపారిశుధ్యము, వైద్యసహాయము, విద్యావ్యాపనము మొదలగు విషయములు చర్చింపబడును.

ఇది భాణమంత అతిశేషిని సాంకో ఆంధ్ర అత్యధిక బలముకలది.

ఇండియన్ క్యాంపుకాట్.

ఈ క్యాంపుకాట్ మంచము 1000 పానుల పొడవును భరించగల 6 అడుగుల 1 అంగుళముల పొడవు, 2 అడుగుల 6 అంగుళముల వెడల్పు, 4 అడుగుల 8 అంగుళముల చైటు.

మంచము ధర 9-8-0 మంచము మడిచినెలు గంచి 2-0-0

హోమలెక 5-12-0 హోమలెక కర్రలు 2-0-0

ఈ సామాను అన్నింటితో పూర్ణము 18-8-0.

లండను ప్రేసింగు కంపెనీ,

87/88 రత్నబజారువీధి, మద్రాసు.

LONDON TRADING CO.,

37/38 Rattan Bazar Road, Madras.

గ్రంథప్రచురణములు.

ఆంధ్రభాషయందు ప్రచురింపబడు ముఖ్య గ్రంథములు పండితులచే జక్కగా విమర్శింపబడి భాషాభ్యుదయమునకును జ్ఞానాభివృద్ధికిని దగినసాధనములు సూచింపబడును.

ఆమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

తల నెప్పుల మాన్పును. నాయువుపోట్ల జూపును.

పార్శ్వపునెప్పుల జూరదోలును. పోట్లపోగొట్టును

వనమూలికిలచే హిందూదేశమంగు

తయారుచేయబడు మంచినందు.

సువాసనగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలోకూడ వాడుచున్నారు.

పంచభాషానీతి మార్కెటింగ్ మోక్షము ౧౯౧౪.

చిరునామా:—ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

1914 సం॥ జూన్ నెల 20 వ తేది

రానున్న వి.

ఈ తేనులలో కొంచెము మార్పుండును.

1914 సం॥ జూన్ నెల 19 వ తేదీ

మలపారు, సింహళము, బంగారాభాతమునకు దక్షిణ భాగములలో వాయుభారమున ముగ్గులేదు. ద్వీపకల్పమునందు కొంచెము లెగిరినది. బంగారాభాతముయొక్క ఈ తర్రమున తుపా

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

భగవత్కృతా ప్రసంగానంతః — ఈనెల 22 తేది సోమ
 శ్రీబార్తి జన్మదినోత్సవమునాడు వైస్రథవారి యాజమా

ఈ సంఘములు జగత్సద్విశేషమందు కావించేవిని సంత
త్యసములు తృప్తికరముగ పరిచేసికొనవలయు, తాము కన్పించు
నప్పటికి అవియు నీశ్వరీతినున్నవి. (అదే) నికల్పముగాను
తమ రిషోద్భూతి నిట్లు వ్రాసియున్నారు. ఆప్సలను తిరిగియిచ్చు
విషయమున శత్రుత్వ సులభముగునీతి వాయదాలను, మొత్త
ములను ఏదగలిగి యున్నప్పటికిని, రయితలు కాలిగొనుమును

గమనింపవలయునట్లు స్థావరము లోపముగ నేయున్నది. కాలనియతిని దప్పకుండుట యత్యంతావసర మని వీరికి తెలియ జెప్పటంకొక ప్రకారము. ఏమాత్రము కారణము గావించు మీ మెంట్లగుట మాకుకొని, యప్పులను వైకొనరు; వీరికి సమర్థియనో సంఘము స్మృతకాలములో నశించవలసిన స్థితికివచ్చును; ఈరెండు అంశములను తప్పించుకొని వ్యవహరించుటకు నేర్పు ప్రధానము." ఇట్టి నేర్పునే దైవవాద ఆశీస్సువారు కనుబిచ్చి లేకపోయిరి. మరియు, నీ దేశములో నప్పులను తిరిగి యిచ్చుటకుగాను యూరపులో నిచ్చు నంతటి దీక్షయులగు వాయునాల నీయు; ఈ కారణముచే మనము యూరపులోనివారి యంతకణముగ నుండరాదు. ఆంధ్ర జిల్లాలలోని కొన్ని సంఘముల లెక్కలలో గమనించిన లెక్కలను పరిశీలించి యాలోచన గ్రామములది కాక, ఇక్కడెక్కడై యున్నది. సాధ్యమైనంతవరకు లోపములను సవరించుట యీతని కర్తవ్యమై యున్నది. ఇతడు అనుభవము చాలనివాడగుట చేతను, అప్పులను వెంటనే వసూలుచేయుట కరిగినయియు నన్యాయమనియు దలచువాడగుటచేతను, అప్పులు వసూలు కాకపోయినను ఇదివరకున్న యప్పులు వసూలుయినట్లును తిరిగి కొత్తగా అప్పు లీయబడినట్లును పుస్తకములలో వ్రాయుచుండును. ఇట్లు చేయుటవలన నిద్రవకు జరిగిన లోపము సవరింపబడినది గ్రామము లో సాయపడుచుండును; ఇట్టి యిక్కడెక్కడను కర్తవ్యమై వచ్చిన మరయొక యిక్కడెక్కడను వలననో మరయొకవిధముననో యీ సంగతిని అనిష్టము. ఇట్టి ప్రార్థన తెలిసికొనుట తటస్థమి. అంతట అనిష్టమును సజ్జా ప్రార్థన తక్కువచేయుట తటస్థమి. గ్రామముల విస్తృతము గొండురు.

ఇరుగుపని యంతటిలోను ఈలోపముల విషయమున వ్యవహరించు పద్ధతియే మిగుల నాతీతమయముగ నున్నది. వైకొననీతిని పుస్తకములలో సరికొట్టుకొనబడినట్టి యప్పులను తిత్తుణము వసూలుచేయవలసినదని యుత్తర విచ్చుచున్నాడు. అట్లు వసూలుకావడు మొత్తమును వెంటలువైపుకు పంపవలసినదని కోరుచు, సంఘమునందలి యింకా మెంబరులకు దానిని యప్పుగ నీయకూడదని నిషేధించుచున్నాడు. రావలసిన మొత్తములను గురించియు, వసూలైన మొత్తములను గురించియు ప్రతివారమును రిపోర్టులను బంపవలసినదని సంఘాధ్యక్షులను కార్యదర్శులను నొరుచున్నాడు. వెంటలువైపుకు నుండి కొత్తగ ఋణాధికారులను నియమించుకొని, లేక యేకాగ్రము నూత్నమునైక సవరింపవలసినదని యేకాగ్రమువారుకాని కోరినప్పుడు, గడవుకాలముమించి వసూలుకానట్టి యప్పులన్నియు వసూలుయినట్లును, పూర్తి తేది కలిగి ఫలాని నంబరు కల జాబులో వివరించిన లోపములు సవరింపబడినట్లును, సంఘము నుండి రిపోర్టు వచ్చినప్పటికి వీరి దరఖాస్తును గురించి విచారించుచుండుట సాధారణముగ నీర్హముకానట్టి ప్రత్యుత్తరము. ఈ రిపోర్టు సరికొరకు లోపమునకై నియమానుసారము ప్రవర్తించుననేమిటను నింది కలుగజేయుచున్నాడు. అన్యోన్య సహకార, ప్రయత్నమును అతిగాచేయుట యనగా నిదియే. లోపములను నివర్తించేయు సత్పద్ధతి రోగినిచంపి రోగము కుదుర్చునట్లున్నది. ఏలయున గ్రామములందలికాని పట్టణములందలికాని సంఘముల కన్నిటికిని వ్యవహారమే నిజముగ ప్రాణమైయుండును; వ్యవహారముల నాపవేయు చికిత్స యెప్పుడును సంఘాధ్యక్షులను నివర్తించేయుటకు ఎదులు వానికి మరణ కారణమే యగును. ఈ పద్ధతివలన కలుగు నష్టమును గురించి వెంట్రొక్క వ్యాంకు వారుకూడ తెలియజేసికొని యున్నాడు.

అప్పుల దుర్బల్యము నాలస్యము.

ముఖ్యముగ నప్పులను 'శాంతి' చేయువిషయము లో విశేషముగ నాలస్యముకూడ జరుగుచున్నది. కొంచె మైనను ఆగుటకు వీలులేని, ఏవైనసాయ కార్యము కొంతో మోరసమువారి కిస్తును జేసెందుకొక, అప్పుకావలసి దరఖాస్తు కెట్లుకొని సకాలముననే 'శాంతి' చేయుదరని నూనించుచుండును. ఆగుటకు వీలులేక కాలాతిక్రమము వరకును దీనిని 'శాంతి' చేయుట కాని దీనిని గురించి మరియే యితర సంగతియైన తెలియజేయుట కాని జరుగదు. అంతట విధిలేక వీరు సామాన్యకార్యములకు బోవుచు. ఋణదానమే వృత్తిగాగల యీ సామాన్యకారుడు అన్యోన్య సహాయసంఘముల నెల్లప్పుడును దనకు శత్రువులుగ జూచుచుండుట సహజమే కావున తనయొద్ద అప్పుకొనియినప్పుడు వీరిని దెప్పటవలనను ఎక్కువనష్టముకు గుటవలనను వెంటవిధముల పగదీర్చుకొనును. నవంబరుమాసములోనుండి నెంబరు మాసములోనల కెట్లుకొనిన దరఖాస్తులు స్వీకరింప మార్చినెల్లలో మంజూరుఅయిన సంవత్సరములు లేకపోలేదు. మరియు నేనెరిగిన యొక సందర్భములో,

మూలో, ఆశీసుకు తంతిద్యారా జ్ఞాపకమును బంపుకొనినప్పుడు పంచాయతీదారులు స్వంతముగ తంతిభర్తలను భరింపవలసిన దని ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. ఈ సందర్భములో మాత్రము ఉత్తరపును తప్పసంఘమునకు పంపియుండిరి. ఈ యాలస్యము వలనను, తంతిభర్తలలో తగిన నేర్పుతో వ్యవహరించకపోవుట వలనను, అనేకసంఘములందలి అధ్యక్షులును కార్యదర్శులును విసికి తమకు సంబంధము లేకుండునను బాగుండునని తలచుచున్నారు. దక్షిణదేశమునందలి యధునితిలోనున్న సంఘములందు గూడ నిట్టి భావములు కలుగుచుండుటలేదు.

సంఘములందు అధికారధోరణి యధికమగుట.

ఏవ్యక్తియైన "మెంబరు" (ప్రవేశకెట్లుకొనవలసిన దని కాని వద్దని కాని కోరుటవలనను) ప్రత్యేక వ్యవస్థలను అప్పుల నిచ్చు విషయములలో తాము జోక్యము కలుగజేసి కొనుట వలనను, పంచాయతీదారులు నిర్వహించ వలసిన కర్తవ్యములను తామే నిర్వహించుట; వ్యావహారిక మాత్రముల వేసిన మార్పు చేయు విషయము ననుమతింపక పోవుట; తిరుచుగ రిపోర్టులను పంపకుం కొరుచుండుట; సంఘములందు బనిచేయుచుండు వారలు అప్పు జీతములకు గొలుపు చేయు తక్కువపనివారలకు కారణులుగా మరచిపోయి, వీరికి వ్రాయు నుత్తరప్రత్యుత్తరములలో ముక్తిసరుగ వ్రాయుచుండుట; మున్నగునవి స్వల్పములైనను అన్నియు కలిసిపోయి గొప్ప లోపమే యగుట నిజము. తమ సంఘమున దిలకను మార్పు క్రెడెన్స్ లేక తామును, తమ పంచాయతీ దారులును పనిచేయు కున్నారని, నేనొకానొకప్పుడు సంగతులు కార్యదర్శిని యడుగుట తటస్థమి. తటస్థమే వెనుకకుతిరిగి, లోపముతో నీతిదోషగిన యీ దిగువ ప్రత్యుత్తరము చేసే మరవకాలము:— 'మీదర్శన ప్రసంగా మెరకి గావలెను? సంఘములో నేనుకూడ చేరి కార్యదర్శిగా నుండుటవలన, దేశమును నేనింతుననియు, నాకు ఫలాని వారు చెప్పిరి. నాకైతే ఋణమీమియు వసూరు లేకండెను. కాని జనల మనములలో నమ్మకమును కలిగించుటకై నేను కొంతమొత్తమును ఋణముగ దీసికొంటిని. కిట్టిలను చెల్లించుటకు నైపులభముగ దబ్బువారుకునని చెప్పటవలన, అనేకలు నచ్చి సంఘములో జేరుకొని చేసితిని. మొదట్టి కిట్టికి నింకను ఒకనెల యంతగనే, ఋణముగ గొంతమొత్త మిచ్చుని దరఖాస్తు వెట్టితిమి. ఋణమును శాంక్షము చేయుదరని మా మెంబర్లుతో నేను చెప్పుచునే యుంటిని. నేని యుండి నే చియుండి, తుట్టకు దకు. అప్పులు దొరుకునని నేను ప్రోత్సాహము చేసి నందున మెంబరు అయిన వారందరును సామాన్యకార్యముల బ్రత్యేకముగ నెక్కువజ్జీల నిచ్చి యప్పుల దెచ్చుకొనవలసినట్లు. అప్పుడు నాకుగలిగిన యవకాశ మేమైయుండునో మీరే యూహించుకొన గలరు. వాడుకవిషయముల వరకును మరయొక గ్రామమునకు బోయి మొగమున దాచుకొంటిని. ఇకమీదట నెవ్వరినికాని సంఘములో జేరుమరి నేనెన్నడు నడుగబోను. కొంతకాలముతర్వాత, ఏవోయొక యచ్చు, ఫారమును నేను సరిగా పూర్తి చేయలేదనియో, మరికొన్ని లోపము లుండెననియో, అటువంటి మరి నేనుసందర్భములతో వేర్వేరును ముక్తిబ్రత్యుత్తరమునుబంపి దీనియెడల మేము తక్కువ తీసికొనలేదు. ఇప్పుటికిని, మాకువచ్చుచుండు "అడ్డగు" లెటువంటివో తెలియునా? వేని కొరకొ మాన్యంతాముమృత భర్తకెట్లుకొనవలసిన దని కోరుచుండును; మేమేమో వారిభర్తలకు లెక్కగముచ్చును మార్పు రించుచుండును. మేమందరమును విచ్చగండ్లముకాము. మాకు కూడ నాత్మకారమున్న నేమో కొంతవరకు తెలియును. రిపోర్టులను, క్లెయిమ్ములను గుంపించు ముచ్చునడుగుచుండును. మాకు గుమాస్తాలెవ్వరును లేరు; ముచ్చునెవ్వరును జీతమిచ్చి నవురలగునందుకొనలేదు. మీసంఘమును మీరుతీసివేసికొనవచ్చును. అందులకు మీకు మా వంధనములు" ఇతని కప్పుడు కోపమునచ్చియుండెను. తర్వాత శాంతిమునొగడ తన సంఘమునందు గొన్ని లోపములు కలవని యెప్పుకొని, యికముందు ఎక్కువనష్టమొదల బనిచేయవలసిన వాగ్దానముచేసెను.

నై లోపముల నన్నిటిని సవరింపజేసి, తక్కువపోట్ల యందకై తెలుగుమండలములలోగూడ సన్యోగ్య సహాయాధ్యక్షము చక్కగ వృద్ధికొనునట్లు చేయవచ్చును. దొరతనపు శాఖ యందలి లోపములను నివారించుట విశేషముగ ముఖ్యము. ఈ విషయములను వీరిగమనింపులొనికి దెచ్చిచూచి, తగు విధమున సవరింతుగ నాశ కలననే, యీ వ్యాసము వ్రాయడమైనది. ఇట్టి యశోప్రాయముతోనే దీనిని గ్రహించ వలసిన లేఖకుని ప్రార్థనము. ప్రభాత తత్పరుల నధికారుల వీరివిషయమున నింకను అధిక శ్రద్ధతో పనిచేయుటకు వీలు కలదు. దొరతనమువారి యధికారులలో గ్రామములగు వారు వీరితో గూడ నెక్కువ పరిచయముకలుగ జేసికొని వీరికి తగు విధమున ప్రోత్సాహము కలుగజేసెనని, నైకార్యమింకను ముఖ్యముగ నుండును.

న్యాయవాదులు.

IV

విజ్ఞానేశ్వరుడి నియమమునకు కారణము చచ్చించు అర్థిజన్మముచే అర్థి కుమారుడు మనమును వగైరాలును ఉపదేశింపబడు చున్నారనియు వారు అభియోగమున సమానస్వామ్యము గలవారనియు చెప్పుచున్నాడు. అర్థిచే నియుక్తుడగు వాడును 'అర్థి' అనుపదముననే చేయున్నాడు. ఏలనన అట్టి నియోగముచే నియుక్తునికి అర్థితో సమానమైన స్వామ్యము గలుగుచున్నది. వైకచనము లీయ్యమును స్వప్నపరుచుచున్నవి అనగా తమ యభియోగముల నిర్వహించుటకు, కక్షీలు 'నియుక్తుల' నియోగించు చుండిరి. వాడ 'వాదేనియు క్త వివదతే' ఇత్యాదులు ఆవియుక్తులు పాదించుటకై నియమింపబడుచుండి రనియు చెప్పక లేవదు. ఆకాలపు స్పెషల్ సాక్షి విచారణ యందు అధికారము గలిగియుండినో లేదో మిగుల సంశయాస్పదము. ఏలనన ఈకార్యము ప్రాడ్వివాకునికే విధింపబడి యున్నది. కక్షీలను సాక్షులను ఇద్దరిని విచారించుట ప్రాడ్వివాకునికి విధి, నియుక్తులు. ఒక్కొక్క సారి నియమింప బడినపుడు, భృతి ప్రత్యేకముగా పుచ్చుకొను చుండినో లేక వారి భృతి నిర్ణయించుట కేమైన చట్టములుండినో మనకు తెలిసినయెడల వేలముత్తి పూర్వమున నుండెనట నిస్సంశయముగ నిర్ణయించవచ్చును. అదృష్టవశమున అట్టి చట్టములుండెనని యాధారము, ప్రమాణముగా నెంచబడు పురాతన గ్రంథమై, పురాతన వైద్యుల నీతిశాస్త్రముయొక్క సారమునకంతయు నిధిగా నెంచబడు. శుక్రనీతిసారమున గ్రంథమున దొరకుచున్నది. ఈక్రింద నుదహరింపబడిన శ్లోకములు పూర్వోక్తవిషయములును, వక్షిలకక్షీలను సంబంధించిన ఇతరవిషయములును బోధించుచున్నవి.

- 108 వ్యవహారాభిజ్ఞేన హ్యన్యకారాభిజ్ఞేనచ, ప్రత్యర్థిస్థాని నాతేద్యః కార్యః ప్రతినిధిస్తదా.
- 109 అప్రకల్పజ్ఞోన్యైస్తైర్వృద్ధైః బాలగోగిణాం, పూర్వోన్యైర్తేవజేదబంధః నియుక్తోవాధవానరః.
- 110 సితమాతామహృద్భరంభః భ్రాతాసంబంధివోపిచ, యధికుర్యురపస్థానం వాదంత్రపవంత్యో.
- 111 యకస్మిన్ కారయేత్ కించిన్నియోగాక్యేనకేవచిత్, తత్తేనైకకృతంజ్ఞేయం అనివార్యంహితైస్త్యుతం.
- 112 నియోగిరస్యాభిభృతిం వివాదాత్మోదకాంకేం, వింశత్యంతంతదర్శనా తదర్థంచతదర్శికాం.
- 113 యథోద్రవ్యాధికంకార్యం సీమాసీనాభృతిస్తదా, యదిబహునియోగీస్యాత్ అన్యధాతస్యధోవణం.
- 114 ధర్మజ్ఞోవ్యవహారజ్ఞో నియోక్తవ్యోగ్యధానసా, అన్యధాభృతిగృహంతం దండయేత్ చ నియోగినం.
- 115 కాగ్యోనిభ్యోనియోగిన స్వపేణస్వసనీషయా, లోభేనన్యగ్యధాకర్షన్ నియోగీ దండయేత్.

తీర్థము.

108. వ్యవహారములు తెలియనివాడును, అన్యకార్యాకులును, అగు వాని ప్రతివాదులు, ధర్మజ్ఞుడగువానిని ప్రతినిధిగా జేయవలయును.

109 సామర్థ్యము చాలనివాడు, జడుడు, ఉక్మత్తుడు, వృద్ధుడు, స్త్రీ, బాలుడు, రోగి, వీరి వ్యవహారములు బంధువుగాని, నియుక్తుడు గాని వానించవలయును.

110 తండ్రి, లల్లి, మిత్రుడు, బంధువు, సోదరుడు వీరి లెవరయిన వ్యవహార మారంభించినయెడల (ప్రభువు) ఆవ్యవహారమును జరుగ నీయవచ్చును.

111 ఎవడయినను నియోగముద్వారా మరయొకనిచే పని యెంతమాత్రమైన చేయించిన యెడల, ఆ వ్యవహారమంత మాత్రము వారి (నియోక్త) చేత స్వయముగా చేయబడినట్లే తెలియవలయును. ఇది అనివార్యమని స్పృతి చెప్పుచున్నది.

112 నియోగిని డెందువానికి భృతి (భీజు) దావా మొత్తమున సమనాపహాలు గాని, ఇరువదియవ పాలుగాని అంగులో సగముగాని (1/40) దానిలో సగముగాని (1/80) తద్యముగాని (1/160) యేర్పరక వలయును.

113 ద్రవ్యము మార్పుకొలదిని భృత్యంతము తగుచుండువలయును. అనేక నియోగులను నియమించిన యెడల వారి భృతికై ఇరురయోగియులు చేయవలయును.

114 ధర్మజ్ఞుడును వ్యవహారజ్ఞుడును, అగువాడే నియోగింపబడుట కర్హుడు. అన్యజ్ఞుకాదు. వ్యవహారము తెలియనివాడు నియోగమున కొప్పకొని భృతి గ్రహించినయెడల శిక్షార్హుడగుచున్నాడు.

115 రాజు స్వప్నముచేత నిత్యుడైనవానిని (ఎల్లపుడుండు వానిని) నియమించి కట్టువారి నిశాగిరియందు నిర్బంధించి గూడదు. లోభముచే అనగా ద్రవ్యాశచే స్వామిద్రోహము చేసిన నియోగి దండార్హుడగుచున్నాడు.

ప్రాచీనకాలమున ఇండియానందు న్యాయవాది (స్టేడరు) వృత్తి యుండెనుటకు నాధారములైన యంశములు నేను చేసిన పరిశోధనయందు నాకు దొరకినవి చాతులకు నివేదించి తిని ఆవాసము పూర్వము లేదనుటకుమారుగా నిశ్చయముగా నదియుండెనని స్పష్టముగా తేలుచున్నది. ఈకాలపుస్మృతి ప్రమాణముగా గొని కించిద్దేదమున్న మాత్రమునే ఇప్పటి రీతి వృత్తి యాక్రమమునలేదని వాదించుట ప్రశంసల్యముగా జరిగిమించును. ఇప్పటివలె సుశీతులైన వక్తలు ఇప్పటివలెనే మాకులును వాద్యులును గలవారై అపుడండియుండ వలయుననుట న్యాయముగాదు. ఈవృత్తి యుండెనుటకును అది గౌరవించబడియు ననుటకును సందేహమునకు కారణముండదు. ఈదేశమున వక్తలువృత్తి రాజగౌరవము నందినవెనుకను గూడ బహుకాలము స్టేడర్లు బొత్తిగా హోదాలేనివారుగ నుండిరినియు, అధికారి ఇచ్చవచ్చినవారిని విచారించి లేనిచో నిరాకరించి చుండెననియు నెల్లరుకు దెలియును. ఇక్కలమున సుశీతులైన స్టేడర్లుండటచేత, వారిపదవియు ప్రాముఖ్యము నుదినము వృద్ధియగుచున్నవి. విముఖులైన నిర్ణయాధికారులు సైతము వారివలన శీఘ్రముగను తృప్తికరముగను అభియోగముల నిర్ణయించుట కొదవు సహాయము స్వీకరించుచున్నారు.

నారదస్మృతివ్యాఖ్యాత 'అపహయ' కారుడు, ఒకానొక ప్రతివాది అభియోగమున వక్తలును నియమించుటకు గురించి విరోధకథ యొకటి వ్రాసియున్నాడు. ప్రప్రథమమున ఋణముతీసికొన్నవానికి ప్రతివాది నాల్గవ పురుషుడు. వక్తలు నాలవ తరమువాడు ఋణమునకు వాధ్యుడుకొడనియు, అతనియై యభియోగమును తోసివేయించెదననియు చెప్పెదను. ఆవక్తలు సభయందు హాజరు ప్రతివాదిపక్షమున వివాదించెను. గాని అతని వాదములు మేధావంతుడైన, వాది వక్తలకు నొక వ్రాహ్మణునిచే భగ్నములయ్యెను. ప్రతివాది స్త్రీపరు స్మార్త దుర్ధరినాముడు తనకును ప్రతివాదికిని బహుకాలముగా పరిచయముండెనని చెప్పెను. ఈకథ వాదికి బంధువుకానివాడు వక్తగా సంగీకరింపబడని కాలమునదై యుండును. అపహయ కారు డీకథ సృష్టించె ననుకొనుట కావశ్యకములేదు. అతడు, చెప్పకథ వాస్తవముగా జరిగినదెనను కాకున్నను వక్తలు (నియుక్తులు) సభలయందు, వచ్చి వివాదములు చేయుట అతనికి 'క్ర'గా పరిచితమైన విషయముగ నుండవలయును. మృచ్ఛికా నాటకమున, చారుదత్తునివై సరకాణి మూర్తి పితవై, న్యాయవిచారణ జరిగిన సుప్రసిద్ధముగ రంగము గలదు. క్షవిచారణ వర్ణనయొక్క వైపుల్యము జూడగా నాటక కారుని కన్నులయెదుట సామాన్యముగ జరుగువిషయములే యాతడు వర్ణించునట్లు స్ఫురించకమానదు. దీప్తిమగు నారంగము పొడవు నను, ముద్దాయి తరపున వక్తలు హాజరయి నట్లు నూచన గానము. అట్టి విచారణల యందు వక్తలువాదించు మర్యాద యుండెనా గ్రంథ కారుడు వక్తలునేల పాత్రముగాకేర్పి యుండకపోవును? ఈ యుపన్యాసారంభమున నుల్లేఖింపైన వ్యాసమున మాన్యులగు పి. కేశవామి అయ్యగారు ప్రగ్రంథమునందలి లోపమునం జూపి, పురాతన ఇండియానందు వక్తలువృత్తి లేకుండెనను తమ అభిప్రాయమున కాధారముగ వానిం గొనుచున్నారు. ఆలోచనము, అట్టి యభిప్రాయమునకు బలముగా గ్రహించుట పొకబాటిని గౌరవపూర్వకముగ వచించుచున్నాడును. నాటక కారుడు నియుక్తుని (వక్తలును) రంగమునై గొనిరాకుంటు మిక్కిలి న్యాయము. ఏలనగా, నగమారణ విచారణమున ముద్దాయి వక్తలును నియోగిందగూడదనియు, తానే వివాదించ వలయుననియు, ప్రత్యాస్తతిగా స్మృతి విధించుచుండలేదా? నారదస్మృతి సంపుటికణమున జాలిపండితుడు తానువ్రాసిన యుపోద్ఘాతమున, మృచ్ఛికాటికయదలి ధర్మవిచారణ అన్ని యంగములయందును, నారదస్మృతికి సమముగా సరిపోవు చున్నదని వచించిరి.

మిక్కిలి, మృచ్ఛమైన యీ విషయమును శోధించుటకు నాశక్తి కొలది యెక్కించి వారంధించినాడను. ఇంకను వ్యవధి యుండిన నాపరిశోధన లింకను సహజములుగ నుండియుండును. ఇంతింకె ఖలీలమతిశయముగా నుండియుండునో చెప్పజాలను. ప్రాథమికలగు స్మృతికినియు నియుక్తి నియోగి విషయములు విపులముగ ప్రశంసించినవారు కాదు. ముందు చెప్పినరీతిని మనువు కాలమున సభలేవకల్ల యావశ్యకతలేకుండు రీతిని నిర్మితములై యుండెడివి. మను పువచేకిం

చిన హైతుకుడు తక్కి వీరి విషయము మున్నె మనవిచేసి యున్నాడను. తదనంతరము ఈ నియమము కలసి వాద హెచ్చియుండవలయును. అందుచేత అశక్తులగువారు బంధుజనులచే తమ కార్యములు నిర్వహించు కొనవచ్చునని వెనుకటిస్మృతికర్తలు చెప్పిరి. అటుపిమ్మట స్వేచ్ఛగా తాను కోరిన వ్యవహారాన్ని నియుక్తుని (వక్తలు)గా నుంచుకొనుటకు స్వాతంత్ర్యము ఈబడెను. ఇండియా వారగు న్యాయవాదులు తమ సూక్ష్మ గ్రాహిత్వమునకును, మేధానైకత్వమునకును జగన్మోక్షాతి గాంచినవారు గదా! వారి ధర్మశాస్త్ర విశ్మయం యంతయు ఇంగ్లీషువారి యూనివర్సిటీలవలననే యున్నమయి యుండెనునా యని సంశయించుట న్యాయమే యగును. ముప్పది నలునది ఏండ్ల నాటివరకును మనస్తేడరులు ఈకాలపువిద్య వచ్చినవారలేగారు గదా. అటుండియు వారిలో ననేకులు గణ్యతవహించిరి. అట్లు ప్రసిద్ధికెక్కిన వారిలో ననేకులు, సహజవాచాలతయందుగాని, చుటుకుదనమునగాని, ఈ కాలపు వారికి దీని పోవు వాడు గారు. చాల కాలము జిల్లాలయందుండు స్టేడర్లు తాముకొత్తగా స్టేడర్లుగా చేరినపుడు, ఆకాలపు పాత్రస్టేడర్లు మేధావత్వమునకు ఆశ్చర్యముగ్గులగు చుండిరి. విషమపక్షియందు బహుసమర్థులు గను వారండెరి. తమదావాలు వారుపక్షమించుటయందు సైన్యకముగ శక్తిగలవారై యుండిరి అట్టిసహజబుధి హావంపర్యముగా వచ్చియుండవలెను. అట్లైన వారిపూర్వులు ధర్మశాస్త్ర బోధనాభ్యాసములయం దారితేరినవారుగ నుండవలయు గదా! ఇదియును పూర్వము వక్తలు వృత్తియుండె ననుటకు మరియొక నిదర్శనము.

గుంటూరు సంఘసంస్కరణసభ.

[ఒక ప్రతినిధి యొద్దనుండి.]
ఈనెల తేది 6 ది ఈసభ, చిలకమర్రి లక్ష్మీ నరసింహం గారి ఆధిపత్యముక్రింద ఒంగోలులో సమావేశమయెను. స్వాగత సభాధ్యక్షులయిన శ్రీ కొండేపి రామకృష్ణారావు గారు, సంఘములోని ప్రస్తుతపు దురాచారముల ననేకముల వివరించి వానిని సంస్కరించుటకై దేశాభిమానులందరును పట్టుదలతో పనిచేయుట ఆవశ్యకమని నొక్కి వక్కాణించిరి. తర్వాత సభవారి కరతాళధ్వనులు మ్రోగుచుండ అగ్రాసనాధిపతులైన శ్రీలక్ష్మీ నృసింహం పంతులుగారు వారినుకో పన్యాసమును ప్రారంభించిరి. వీరి మృదుమగ్ధరవైలియు గంభీరభావములును, అసమాన వాగాటియు వర్ణనాత్మికములు వారి యుపన్యాసము వినినవారికే ఆబ్రహ్మండమనుభవించుటకు శక్యముగాని శ్రీలక్ష్మీ నరసింహంగారి సంస్కరణాభిలాషయు శాస్త్రపరిజ్ఞానమును దైవభక్తియు వైకృత్తి జనితమయిన దృఢవిశ్వాసమును వశీకరణశక్తియు ఇట్టివనిచెప్పి ఎవ్వరికి ఆలవియగును? రజస్వలానంతర వివాహములు, విలేంతు వివాహములు, కాస్త్ర సమైక్యములు, దేశాభివృద్ధికి ఆవశ్యకయ్యులనిచెప్పచూ, కలియంగమున కన్వయించు పరాశర స్మృతి విలేంతువివాహము స్పష్టముగా అంగీకరించు చున్నదనియు, స్మృతికి వ్యాఖ్యానకర్తలైన శ్రీవిద్యాగణాధిపతి "నష్టేమృతే" శ్లోకమునకు నవీనసంఘసంస్కర్తలు చెప్పి అమృతే చెప్పియును అష్టోకము మాత్రము యుగాంతమున కన్వయించునట్లు వారిన్వృత్తిప్రాయ మిచ్చుట శాస్త్రమునకును యుక్తికి విరుద్ధమనియు స్మృతికారులకు వ్యతిరేకముగావచ్చెడిన యభిప్రాయము ఆనగజ్ఞానంబు కాదనియు, స్మృతికారుల యభిప్రాయంబునే యాచరించుట కన్వయించునట్లు సహేతుకముగా నిరవచిరి. పిదప విలేంతుపులకు కేశవంధన మొనర్చు దురాచారమునకు శ్మతి. స్మృతి, పురాణములలో ఎచ్చటను ప్రమాణమేమియు లేదనియు, శ్మత్రియ వైశ్య, సూద్రులలో ఈ ఆచారములేవన్నను వారిలో పత్రికతాను దృష్ట లక్షణలు యున్నాననియు వ్రాహ్మణులలోనయియు ఈదురాచారము, మాన్యవలెననియు ప్రస్తావించిరి. ఈవిషయములు ముగిసినచు పత్రికతాభిమానియగు శ్రీతిరిగొండ వెం.యాయ శివరాచార్యులవారి దేవరంపులను లక్ష్మీయచేయక కేశవంధన చేయుటలేదనిధి-కరించి స్వాములవారిచే వెలిదెట్టుడియు లోక మందలి పూజ్యురాలు వెలయుట మనకల్లకును విశితంయేదని దృష్టాంతముగా నుడివిరి. 80, 90 సంవత్సరములకు పూర్వమే ఒక శ్రీ స్వాముల వారి ఆంక్షకు భయపడక ఆమె సత్త్వమని నమ్మిన కార్యమునే, ఆచరించుచుండ. ఈ యిరువది యవశిష్టమునందు, పురుషులును, విద్యావంతులును నాగరికులును సేవాధిపతుల ఆంక్షలకు భయపడి దేశోపకార్యాత్మింబులను వెనకేర్చుకొనుట, యెందుము పరిహాసాస్పదమున, అనన్యమానకమును, మిక్కిలి మేయమును అగు ప్రవృత్తికారా యనిప్రస్త చేసిరి. తర్వాత నీకాలపు సేవాధిపతులను సూచియు సన్యాశ్రమమును గూర్చియు పరిశీలించి చెప్పిచూ ఈకాలపు సేవాధిపతులలో అనేకులు వివాహసంబం

ధమైన సుఖములేవ్వు తక్కిన అన్ని విషయములందును గృహస్థులకన్న యధికముగా సౌఖ్యముల ననుభవించుచు మహారాజుల వలె భోగములలో జిక్కి ప్రమత్తులై యున్నారనియు, పట్టపగిలీ లందరి తేరిన విద్యాధికులు నయితము ఇటువంటి వారిని గురువులని భావించి వారికి పూజలు భిక్షలు సమర్పించుట, దేశాధ్యక్షులు ముఖ్యకారణమనియు వారియధికారమును అణచివేయగది సంఘాక్షిప్తపక్షి లంగ నేరదనియు, ఎంతకాలము విద్యాధికులు సేవాధికారుల ఆంక్ష ప్రతికలను లక్ష్మీవెట్టి వానికి భయపడెదరో అంతకాలము మన హిందూదేశానికి వాగగుట కలలోని వార్తయే యనియు అన్ని దేశచార్యులు ఈవిషయమును నిస్సందేహముగా చూచుచున్నవనియు, సంఘ సంస్కరణ మానకకమని ఏదేటిసభలలో ఉద్ఘోషించుచు అట్టి సంస్కరణకు ప్రత్యక్ష విరోధి అంతరాయములు కల్పించు సేవాధిపతుల ఆధికారము తుదముట్టుట కేలా? ప్రయత్నములు చేయుటకుట శోచనీయమనియు, సిద్ధాంతాకరించి సంస్కర్తలు చేయుబోధనలు ఆచరణానికి దెచ్చుట మిక్కిలి యావశ్యకమనియు, అంతర్యామిని నిర్మూలించు నేకార్యమయినను ఆచరించు విషయములో గురుధికార్తమనుమాట నిరకమైన పదమనియు, యావలయు. రామానుజులు గురుధికార్తముచేసియు అంతర్వేదియూర్తలై గనియు ఇంకను అనేక దృష్టాంతములచే గొప్పకార్యము లానర్చుకేల గురువాజ్ఞ యుల్లంఘనీయమనియు అంతలక దోష మొదపుటకు మారుగా శాస్త్రత సుక్ష్మతము లభించుననియు నొక్కి వక్కాణించి వారి పుపన్యాస మంతటితో ముగించిరి.

విషయ నిష్ఠయిక సభ ముగిసిన వెంటనే, తిరుగ కాస్త్ర రెన్ను ప్రాగంధమాయెను. సభ్యులు తీర్మానములు చేయుటకు పూర్వము కావలి సంగీత సమాజము వారివిజ్ఞాపనము అనగా, ఈశ్వరాధారకకు సభ్యుమానవులు స్వతంత్రు లనియు, ఈశ్వరుని పూజచేయుటకు సేవాధికారుల సహాయమేమూర మక్కరలేదనియు, ప్రాయశ్చిత్తములు భిక్షలు పాపముల నశంపజేయవనియు కాటట్టి యివి కేవలము నిరుపయోగము లనియు నప్తవాదములనియు పాపముల శీక్షించుటకును మన్నించుటకును ఈశ్వరునికి దక్క ఇతరుల కేదికిని సాధ్యము కాదనియు, సామాన్యమానవుల కిట్టి శక్తుల నాలోపించుట దేవుని మహిమాశిష్యముల ధిక్కరించుట యనియు మొదలగు నియంశముల జూందువరచిన విజ్ఞాపనమును శ్రీ నోరుంటి వెంకటసుబ్బయ్యగారు చదివిరి. అగ్రాసనాధిపతిగారు ఈ విజ్ఞాపనములోనిసంగతుల నామోదించుచు సేవాధిపతులెవ్వరును వారికి గురువులు కాదని డిక్లరేషన్ చేయుట కంగీకరించిరి. తర్వాత రజస్వలానంతర వివాహములు, శ్రీ పునర్వవాహములు, సముద్రయానములు మొదలగు తీర్మానములు సభికులు చేసిరి. ఈ తీర్మానములను గురించి ఇయ్యడైన యుపన్యాసములలో శ్రీయంత కొంతా వెంకటసుబ్బయ్యగారి యుపన్యాసములు మిక్కిలి శ్రేష్ఠులైన తనవది. అగ్రాసనాధిపతిగారి సభ ముగింపు జేయునపు డిచ్చిన యుపన్యాసము ఎంతో హృదయరంజకముగను సుబోధకముగను చుండెను. సభాభవనము కరతాళధ్వనులతో మారు మ్రోయుచుండ సభ ముగిసెను.

ఒంగోలులో జరిగిన సంఘసంస్కరణసభ మామూలు ప్రసంగములతో బోక ఒంగోలు సంస్కర్తలు కార్యారణ మందు పట్టుదల వహించినారని నూచించునట్లు కాకలిలో స్వాములవారిచే ఆంక్ష వెట్టబడిన సంఘ సంస్కర్తలు, పరదేశములకేగి తిరుగవచ్చిన ప్రముఖులు, వంగోలు పురవాసు లనేకులు, కుల్లు యిచ్చూరుమంది సప్తస్త్రిభోజకములు కావించిన తెలియజేయుట కంతయు సంతసిల్లు చున్నాము.

సంకల్పము.
[చెలుగుండం రంగరావుగారు.]

చ. కీ.తియనుసింహాపీఠి నివసించి లనగ్నమన ప్రవారముతో వితరే లలరదామును నీననాని ద్విగళవంధులకే సతిత సువృచ్ఛయ్యును ప్రతిపత్తి యుం గాంచిమిం దు వతుల స్వకాలకేభయడ నంటినయేనియుం దివ్యులుకే ౧
చ. కలువన దెదుమగ్గులించు గానిండుయ ప్రేక్షినిటెంగా లెవిన నున్న మెక్కి కడకాలపు నాచినిండ్లొత్తికకే గలగక వానికేకే లలప కల్లంకేయుదు నా సాలప కలగదుగాదె స్వవితానము దుప్పిచేస్తేతింబాలకే ౨
చ. నున లల్పా సంరణ సక్తయు గీతిప్రసంధి క్తీయుకే బరగను నట్టియాకుకవి పాలె మొప్పెనుగాననీకు న్నా ధమునకే జనించెటువాత్మలంగామెకాకపుత్రనియకే బోవయకే నీ మచ్చనల పోడిమి నిల్చుదుమా కసాలకే ౩
చ. కనువునాటి మాపుల దెవారికేవాసరిప్రసృతికే నికా గునకకు మంచి దోహదవినిద్రదె బలకపుష్పసంకకే ౪
చ. నగల దించి వెంచి కటిప్రకృష్టవికాసము నంది జేసికే గ్గీకరిం దండనిచ్చి యచక క్షింకే బ్రోచెదవన! పాలె ౫
గీ. ఉపేష్టితకే బ్రహ్మపత్తి సలుపుట నీక గాక యెయనకే యెల్లడె గడె. యాపు పాలె బోసి వెంచిన గాలివల్లి, కాటు నంది సంపుగాదె యురక మననిలో! ౧

ఆంధ్రపత్రిక.

ఆంధ్రనామ సం॥ శ్రేష్ఠ బంధు
శనివారము.

ప్రేరేపించి జన్మదినము.

నేటిదినము మనదేశమునకు గనర్యురుజనరలు గానుండు శ్రీమంతులగారి జన్మదినము. అన్ని దేశముల యందును ఆంధ్ర సార్యములయొక్క పుట్టిన పండుగలు జరుగుచున్నవిగాని వారి ప్రతినిధులైనవారి పుట్టినదిన మేదేశమునను నెప్పుడును సమానముగాను నెన్నబడి యుండినట్లు చరిత్రలో కన్పించును గాకరాదు. మనదేశమున మన చక్రవర్తిగారి ప్రతినిధులై యుండిన వారందఱో గలరు. వారు మనవారహృదయలని పొగడగల్గువారును నున్నారు. కొందఱ జ్ఞాపకార్థము ప్రజలచే ప్రతిష్ఠాపకము నెలకొల్పి బడియున్నవి. ఈదేశమున ప్రజలనుకన్నులలో విశాల ప్రేమాభావము నాక్రమించిన వారిలోగొందఱు రిజిస్ట్రార్లు, ఆర్మీమెంటున నాతని దినములలో పుట్టిన పండుగ జనసామాన్య మొనర్చినవారు కాదు. ఆతని సకలదినములను ప్రకృతిదనుటకు సందేహము లేదుగాని అది సాధారణ ప్రజయొక్క పూర్ణదృష్టి నాకర్షించినది గాదు. ఆతనిపని క్రమక్రమముగా నగుచున్నది. క్రమక్రమముగా నాతనికి కార్యము జరుగుచున్నది. మన ప్రభువగు శ్రీమంతులగారి యపకరములు రిజిస్ట్రార్ల యపకరములకు తీసిపోవునవి కావు. ఆతని దూరదృష్టినింపై రిజిస్ట్రార్లదృష్టి కొంతవరకును ఆతనికిం దెలిసియుండునని యెప్పుడు నయగుటచేపరికార్యములనధ్యక్షలయొక్కములయి వీరికితక్షణమేదిగంత నాన్నిగలకొని కలిగించినవి. వీరు మనదేశమునకు వచ్చిచేసిన సమయ సందర్భములు చిత్ర సమన్వయములు. ఒక్క గనర్యురు జనరలుగారి నిరంకుశ ప్రయత్నచే ప్రజయందు దగ్గరకాండోళనము పుట్టి మాతస్థివై పరిణమించి ఆతని వెనుకటి ప్రభులయొక్క చురుకైనదాద్యకార్యములచే సాధారణ ముత్సర్యమును యుండెను. ఈదుష్టసంక్షోభమును సమయమునకు దండకానన మొక్కటియే తగునను స్థానకారము లొకవైపున వివరమునూడెను. అట్టి తరుణమున మధ్యసముద్రమున ప్రచండమారుతాహతముగి తుత్తునియలు కానుండు కలమును నడుపనియొక్కదగు గుహుని భంగి మనదేశము ప్రభు వీరును సామ్రాజ్యనిర్వహణమునకు నియమింపబడెను. ఈతడదివరకు నాంగ్ల సామ్రాజ్య పరముగ రాజనీతి కౌశల్య మవసరమగు మహాకార్యముల దీర్చిన వాడగుటచే నిండియాపరిపాలనకు సమర్థుడు కావచ్చునను తలంపు మాత్రముండినదేకాని బహు స్వల్పకాలమున విధిముగి చ్యక్తి సాశీల్యముచే నిండియాదేశములోని పౌరులహృదయ పీఠముల నధిస్థించునను యోజన యొక్కదికైనను నుండినదిగాదు. నిరంకుశ కార్యముచేసిన దుర్దశ నిరంకుశ సాజన్యము చేత గాని మాయదను దృఢ విశ్వాసముతో మొదటినుండియును హాంజి ప్రభువుగారు ప్రవర్తించినారని చెప్పటలో సేమాత్రమును నతితయోక్తిలేదు. ప్రభువరత్నము నభినయించు కొందరు వీరి నిరంకుశత్వమును నాటేపించియున్నారు గాని నిజమగు ప్రజాబంధువగుటచే నీతడెట్లు చేయవలసి వచ్చినదనుట కభ్యంతరము చెప్ప వీలులేదు.

మన చక్రవర్తిగారి శ్రీపంచమజాన్మ చక్రవర్తిగా నీదేశమునకు దర్శనమిచ్చు సందర్భమును బురస్కరించుకొని నంగవిభజనము రద్దుచేసి ప్రజల నొక్కపెట్టున సంతృప్తిపఱచుటయు నిరాశచెంది తారుమారయియుండిన మమహామృదీయ సోదరులకు కాన్పురపు మశీదుకేసులో నమృతతుల్యముగు వాక్కుల నున్నట్లుండి వినిపించి భారతవర్షము నలరించుటయు దేనిని ప్రజలలో విరివిగా వ్యాపింపజేసిన సేమగునో యని లాగ్న కర్జను వంటి మహానుభావులు దిగ్భావములుచేయ ప్రయత్నించిరి అట్టి విద్యుత్ చక్రవర్తిగారిచే శబది లక్షల నిష్పించుటయేగాక తామా విద్యను ప్రజలజేయ కంఠముకట్టుటయు లాగ్న హాంజి ప్రభువుగారికి మన యెడలగల సంపూర్ణానురాగమును న్యక్తపఱచుచున్నది. మన సోదరులు దక్షిణాఫ్రికాలో కుమచుచుండిన కడగండ్లకు వంతనంది పవిత్రాగ్ని మఱమున ప్రజ్వరిల్ల తమ సంతాపమును వెల్లిబుచ్చి దృఢవాక్కులచే సానుభూతి గనుపఱచి వారి విముక్తి కారణభూతులగుట వీరి కోమలహృదయమును, స్వాతంత్ర్యపరత్వమును, సర్వజన సోదరత్వమును ప్రకటించుచున్నది. దురాత్ములెవ్వరో తమ్ములు తీవ్రవేదన పాలింపబడినను లక్ష్యపెట్టక యికముందును నెప్పటియట్లు సానుభూతి యతముగ నే పరిపాలింపగలమని ప్రజలయందలి విశ్వాసమును బయలుపఱచుట వారి నిష్కల్మష స్వభావమును తేటతెల్లము చేయుచున్నది. మైసూరు సంస్థానమునకు స్వాతంత్ర్యమిచ్చు సంధిని నెలకొల్పి యేకాలమునుండియో పౌరభావన మొత్తము నిచ్చివేయుట కుత్తరువిచ్చుట వీరి న్యాయక చిత్తమును న్యక్తపఱచుచున్నది. ఇట్టి ఘనోదాహరణ హాంజి ప్రభువువంటివాడుగూడ రాజనీతికి బద్ధుడు. సమయ సందర్భములకు తప్పక తలయొగలననిన వాడు. కావున కొందఱకు కొన్ని విషయముల తృప్తి కలుగజేయ లేకున్నాడనుట వింతగాదు. ఆతని మట్టుకాతనికే తృప్తియైనదని చెప్పురాదు. ఇంతియే కాక ఆతడు ప్రారంభించిన కార్యసరణి ప్రచారమున కింకను కాలము చాలలేదు. కాల పరిపాకవచు లేమి కార్యసాఫల్య మెప్పుడును సమకూరదు. కావున నింకను నాతని కాయరాగోగ్యక్షయ నిచ్చుటకు వైవమును మనదేశముపై పరిపాలకత్వము నిచ్చుటకు శ్రీ పంచమ జాన్మ సార్యభాముని ప్రాధిపత్యనియమింపబడినది. ఇక వైదు సంతోషములు లాగ్న హాంజిగారిని మా పరిపాలకులుగ నుంచి వారి యనురాగ సాశీల్యఫలములను మే మనుభవించునట్లుగల్గుననెనని మన సార్యభామునికి విన్నవింపకొనుటలో మా యాంధ్రసోదరులే గాన దేశమంతయు మాతో నేకీభవించునని నమ్ముచున్నాము.

మామిత్రులు శశిలేఖాధిపతులు తమ పత్రికయొక్క జూన్ 21 వ తేదీ సంచికలో, 'గుంటూరు జిల్లాకలపరేణు' అను శీర్షికక్రింద 'నాక ముఖ్యవ్యాసము వ్రాయుచు నందులో సందర్భము పొసగకున్నను మాప్రశంస కొనితెచ్చి మమ్మును, భావనాచార్యులను బివినచంద్రుని, సేతర్కము చేతనో యెఱుగరాదుగాని, యేకముచేసి ఈక్రింది వాక్యములు వ్రాసిరి.

మేనెల 23 వ తేదీ ఆంధ్రపత్రిక 10 వ పుటలో బిష్కో చంద్రపాలుని శ్లాగున యిట్లు వ్రాయబడెను:—
"బిష్కో పాలుని ఉపన్యాసములు శశిలేఖకు అగ్రమైనవా? నాయకాగ్రగణ్యుడైన బివినచంద్రుని ఖండింప సురేంద్ర నాథునివంటి మహామహుని కలము కూడ ఒకపుడు వెనుకకు జంకుచుండును."
అయ్యో! భావనాచార్యులుగారు; మీరు ఆంధ్రపత్రిక వైవము, గురువు. కనుకనే మీరు దీని ఒక అధ్యాయము పొగడితిరి. ఆంధ్రపత్రికకు బిష్కో చంద్రపాలును నాయకాగ్రగణ్యుడు. కనుక, యీపాలుతో మీరును గురుడేకగా. ఈసంగతినే శశిలేఖ విశదపరచినది. ఇందుకు మీరే ఆగ్రహపడితిరి. ఇక బిష్కో చంద్రపాలుని సద్బుద్ధియెట్టిది. వినుడు.
"We must make the Government impossible. It must be given the task of collecting our taxes and sweeping our roads."
అనగా, పరిపాలనకు సాధ్యమైనంత ఆంకము కలిగించవలయును. నిస్తులు జమచేయుట, పేనులు ఊడ్చుట అనుపనులే మనము గవరనైంటుకు విడిచిపెట్టవలయును.
మా పదియవపుటలో వ్రాసినవాక్యము లోక విలేఖకునివి. అతిక్షమాక్ష బివినచంద్రుని యాదర్శముగ జెప్పు లేదు. సురేంద్రనాథునిని బివినచంద్రునిని యొకరితిబల్కియున్నాడు. అట్టి పట్టున బివినచంద్రునివని వాక్యముల నుదాహరించి విలేఖకుని మాటయెక్కికొనక, ఆంధ్రపత్రిక కాయనాయకాగ్రగణ్యుడని వాడుకలకుండు సాహసము కానరాదు. ఇది యెట్టి పత్రికానిర్వహణ నీతియో తెలియదు, మాయాదర్శములను పద్ధతులను సంవత్సరములుగ నెఱిగిన చరువరులకు మేమీ విషయము వెచ్చినాయ నవసరములేదని నమ్ముచున్నాము. భావనాచార్యులవారు తమ్మును ధూషించిరనియు మా విలేఖకుడు తమపత్రికను గుఱించి వ్రాసినదియు వీరు కినిసి మాపైకివిధమున రాదలంచి యుండినచో నంతకంటె నవిచారత్వము గానరాదు. భావనాచార్యులవంటి నాయకుల నోభులు మూయుచుటకుగాని మా విలేఖకులకు న్యాయమును స్వాతంత్ర్యమునయక నిరోధించుటకుగాని మా కధికారములేదు. ఈ విషయము నెఱింగి మౌనమునైతికత యుండెనను ననవసర చుట్టల బురికొల్పి కుండుగ్గి గాతమని ప్రార్థన.
సంద్యాలపట్టణపుమ్మనిసిపాలిటికేదేశపాద్య సుబ్బారావుపంతులు బి. ప గారధ్యక్షులుగ ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడినారని తెలియజేయుటకు సంతోషించుచున్నాము. సుబ్బారావుగారి జన్మభూమి సంద్యాలయే. అచ్చట వీరు న్యాయవాదులుగ నున్నారు. విక్కిలి స్వల్పవయస్కులైనను జనరంజకులై సర్వప్రజాహిత కార్యములలో పేరుగాంచినారు. ఆంధ్రోద్యమ పరులగుటయేగాక వీరు ప్రొండిగుకమిటిలో సభ్యులుగా నున్నారు. మున్సిసిపాలిటీల కధ్యక్షులనేకులు నిర్ణయింపబడినారు గాని ముప్పదరెండేడ్ల కింత పదవి నందన వారదుడు. ప్రజలకును అసిష్టెంటు కలెక్టరుగారికిని వీరియందు పూర్ణ గౌరవముకలదని తెలియుచున్నది. వీరి బుద్ధికి మెచ్చి న్యాయమెఱిగి స్థానికజనుల ప్రోత్సహించు నుద్దేశమున వీరి నధ్యక్షులుగ నొనర్చిన యధికారులు ప్రశంసనీయులు. సుబ్బారావుగారి యాధిపత్యమున సంద్యాలపుమ్మనిసిపాలిటీ ప్రవృద్ధినందననియు సుబ్బారావుగారు దత్తమండలముల యావ్వనలకు కీర్తి దెత్తురనియు భిక్షపించుచున్నారము.

సింహ మార్చి 19:—సంఘము వ్యవస్థాపక సంఘమువారిచే
వాంఛించుటలో ప్రతిబింబము చూపించునట్లుగానే యదమోక్ష
ప్రక్రియ సింహులచేయుటలోనికి దిగును. కావుననే నిజ సంపద
గది.

హరింజీ ప్రభువు జన్మ దినము.

సింహాపూరుల సభ.

సర్ హమ్దాముసింగు, ఉపన్యాసము.

సింహ, జూన్ 19:—20వ తారీఖు హరింజీ ప్రభువరని జన్మదినము. హరింజీగారికి తమ అభినందముల తెలుపుటకు, హరింజీ ప్రభువరకు ప్రార్థించిన ఉపయోగకరములగు సంస్కారములను పూర్తి చేయుటకుగాను, ఇంకను కొన్ని సంవత్సరములు, ఈ దేశములో నుండమని కోరుటకును సింహాపూరు వాసులు నేటి సాయంత్రము సభ చేసినారు. రాజా సర్ హర్ నాసింగుగారు అధ్యక్షులుగ నుండిరి. కన్నల్ రాజకుమారు విక్రమసింగు, సర్దార్ యోగీంద్రసింగు, ఆనంద్ బిల్ హరిందూ గార్లు, ఇంకన నేతలును సభనలంకరించిరి. సర్దార్ డాల్ గల్ సింగు అనివార్యులుగూ కారణములవలన సభకు రాజాల గైరి. సభాధ్యక్షులగు హర్ నామసింగుగారు ఇట్లు ప్రవచించిరి:—ఈ సభకు నన్ను అధ్యక్షునిగఁ జేసి గౌరవించినందుకు మీకు కృతజ్ఞతావందనములు. ఈ సభ నేర్పాటుచేయుటకు కృషిచేసిన నామిత్రులు నన్నీ అధ్యక్షులవని స్వీకరింపుమని కోరిరి. జనసంఖ్యలో కొద్దిదైనను, గొప్పవారి నివాసముగ నున్న పట్టణముల అభిప్రాయములను తెలుపుటకు మంచి వాగ్ధాతిగలిగిన సమర్థుడు మాట్లాడిన వాగుండునను ఉద్దేశముతో అధ్యక్షులవని స్వీకరించుటకు వెనుకముందు లాడితిని. ఐతే నిరూపదయాభురని నాకు తెలియును. మీరు దయాద్రోహ్యులను నమస్కరించు, నేటి సాయంత్రము మీ సభాధిపత్యము వహింప పురికొల్పినది.

హరింజీ ప్రభువరని జన్మదినోత్సవదినమున మనఃపూర్వక మైనట్టియు, వినయపూర్వక మైనట్టియు. ఆ భి నం ద ము లు తెలుపుటకు, భగవంతుని దయవలన ఇట్టి జన్మదినోత్సవముల, నింకను అనేకము జరుపుకొన వలయునని కోరుటకును నేడు మనము ఇక్కడ గూడితిమి. ఎవడో యర్హుడు, బుద్ధి హీనుడు, హరింజీ ప్రభువరనికి హాని కలిగింప వలయునని యిష్టపడి 18 నెలల క్రింద వారిపై బాంబును వేయుటయు, గానివలన వారికి అపాయకరములగు దెబ్బలు తగులుటయు, అందరికి విదితమే. శ్రీ వారిష్టుడు సంపూర్ణ ఆరోగ్యమును, ఆయుధించుచున్నారను వార్త ఆ నేడు హిమాచల పర్వతము లల భారతీయులకు ఆనందమును కలిగించును. ముఖ్యముగా సింహాపూరువాసుల ఆనందమునకు మేరలేదు. ఏల యనగా, శ్రీ వారితో సింహా పట్టణవాసులకు పరిచయ మధికము. హిందూ దేశమునందలి ఇతర పట్టణములలో కన్న సింహాలో నున్నప్పుడే వారికి ఎక్కువ కేసుముగ నుండునని కూడ చెప్ప సాహసించు చున్నారు. ప్రభువరనికి మర్యాదకు మాత్రమే అభినందముల నంపుటకు నేడు కూడలేదు. శ్రీ వారు ఇండియాలో నింకొక జన్మదినోత్సవమును కూడ జరుపుదురు. సభ ముగించుటకు పూర్వము ముఖ్యముగ తీర్మానముకట్టి సభ్యుల అంగీకారము నకు కెట్టబడును. ఆ తీర్మానము సందర్భములో కొన్ని విషయములను, ఇప్పుడు ముచ్చటపడదలచినాను. సభ్యులు దయాభురై నాకు అవకాశ మియ్యవలయునని కోరుచున్నారు. శ్రీ వారు మాకున్నర సందర్భములకు వైగా హిందూదేశమును పరిపాలించుచున్నారు. ఈ కాల ము లో వారు చేసిన సేవలను లెక్కింపవచ్చును. మింట్లో ప్రభు వరుడు అకాలమృత్యువు వాతబడినాడు. వీరి మరణమువలన మనకిందరికీ చింతకలిగినది. వీరు వైస్రాయిగనుండి దేశములో చెచ్చు నెరిగి పోవుచున్న సంక్షోభమును, రాజకీయ సంస్కారముల వలనను, శక్తిహీనులగుటవలనను, చాలవరకు అణచి నేసిరి. ఐతే చేయవలసినది ఇంకనుచాలగలదు. దేశములో చింద రవందరగ పోయినశక్తుల నన్నిటిని ఒక్క ముఖమునకుతీసికొని గావలసిన భారము హరింజీ ప్రభువరనిపై బడెను. ఈ భార మును శ్రీవారు సభ్యభావముతో వహించిరి. హిందూదేశమునకు రాక పూర్వము ఇంగ్లండులో ఉపన్యసించుచు; “హిందూదేశ ములో నున్న వివిధజాతులవారికిని, మతములవారికిని, సభ్యము ను నడుపుచే నానుతము.” అని నెలవిచ్చినారు. హిందూదేశ ములో హరింజీ ప్రభువరుడు అవలంబించుచున్న రాజకీయమత మేమని నన్నెవరైన ప్రశ్నించుపక్షమున వెనుక ముందాడకుండ “సమైక్యత” దే వారిమతమని సమాధానము చెప్పెదను. ఈవిష యమును శ్రీవారి వోటిసందేయి మనము అనేక మార్లు విని యున్నాము. ఇందుకు నిదర్శనముగా ఒక్క సంగతిని చెప్పె దను. ప్రభువరుడు డిల్లీ బాంబుదెబ్బవలన వాధపడుచు, మన స్సు చికాకు పడియున్న సమయములో కూడ “నాకు హిం దువులయందు వెనుకటికలెనే నమ్మకముండును. ఈనమ్మకము ఎంతమాత్రము క్షీణించలేదు.

పూర్వపురాణ నీతిచే ఇకముందును, అవలంబింతును” అని నెల విచ్చియున్నారు. శ్రీవారు కేవలము వాక్కువారే కాదు, వారు ఎంతకెప్పికో, అంతచేసియే తీరినారు. నిదర్శనములకు లక్ష్యవలేదు. జాతిచక్రవర్తిగారు, సానుభూతి, సభ్యుల, లనే, రాజనీతిగా నెట్టుకొని ఢిల్లీనగరములో పరికినపలుకులను వారు ప్రకటించిన ప్రకటనను గమనింపుడు. పట్టాభిషేక సమయములో హరింజీ ప్రభువు సల్పినకృషి, మీకందరకును తెలియును. హిందూదేశములోని ఆధునికులు ముఖ్యమని తెలు కానిటేమను, విద్యను వ్యాపింప చేయుటకు దొరతనమువారు చేయు ప్రయత్నములకు సంతోషపూర్వకముగ, హరింజీ ప్రభు వరుడు చేసిన ప్రోత్సాహమును తెలుచుకొనుడు. భారతీయులు, దక్షిణ ఆఫ్రికాలో నానాకష్టముల పాలు గావించబడినప్పుడు శ్రీవారు ప్రజాపక్షము నవలంబించి పరికిన వైర్యయుక్తము లగు పలుకులు సర్వరథు తెచ్చుకొనుడు. హరింజీ ప్రభువరుడు చేసిన ప్రతికార్యము వలనను ఆయన మనకృతజ్ఞుడు పోత్రు డగుటయేగాక, మన వాంఛితములను గూడ నెంపొందించి నాడు. ఏలనగా, ఇంకను పరిష్కరింపవలసిన వ్యవహారములు చాలగలవు. కొన్నిటిని విశదపరచెదను. పట్టకు సర్వీసును గూర్చి విచారించుటకు కమిటీ ఏర్పరుపబడినది. ఇంకను విచారణలు జరుగుచున్నవి. ఈ కమిటీవారి రిపోర్టు ఎప్పుడు వచ్చునా అని ఆతురతో కనిపెట్టుకొని యున్నాము. రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత కూడ దానిపై ఉత్తరువులు వచ్చుటకు కొంతకాలము పట్టును. భారతీయులు డిల్లీకు ఆధినివేశములకు వలసబోవు విషయము పరిష్కరింప వలయును. ఇది వెదకొండవంటి వ్యవహారము. ఇంతకన్న ముఖ్యముగ వ్యవహారము యింకొకటిలేదని నా అభిప్రాయము. ఈ వ్యవహార పరిష్కారముపై అనేకవిషయములు ఆధారపడి యున్నవి. కరెన్సీ కమిషనువారి రిపోర్టునుగూర్చి ఆలోచింప వలసియున్నది. ఎన్నటికి పరిష్కారముకాని, జూడిషియల్, ఎక్జిక్యూటివు కాఖలను విభజించు విషయమును నైసలచేయ వలసియున్నది. రాయల్ డివైలూలిటీషను కమిటీవారి సలహాల ననుసరించి, స్థానికపరిపాలనలో కొన్ని మార్పులు కలుగ జేయవలసియున్నది. ఇండియా దొరతనమువారి ఎక్జిక్యూటివు కాన్సిలును విస్తరింప వలయు ననువిషయము ఆలోచనలో నున్నది. మనదేశములో, ఇంకను చక్కచేయవలసిన వ్యవ హారములు చాలగలవు. ఈ విషయములు నానాటికి భిన్ను అగుచున్నవి. కాబట్టి ఈవైదెప్పిన వ్యవహారము లన్నియు హరింజీ ప్రభువు, ఈ దేశములోనుండు స్వల్పకాలములో పరిష్కరింపబడు ననుకొనుట తెలివితక్కువ. ఐతే మనమేమి చేయగలము? హరింజీ ప్రభువరని, ఇంక కొంతకాలము, ఇండియాలో వుంచగలండుటకు వినయపూర్వకముగను మనః పూర్వకముగను జాతి సార్వభౌముని ప్రార్థించుచున్నాము. నేను నైన చెప్పిన ముఖ్య వ్యవహారములన్నియు, అన్ని గాక పోయినను చాలబాగును పరిష్కరింపబడు వరకై నను హరింజీ ప్రభువరని ఇండియాలో వుంచవలయునని కోరుచున్నాము. హిందూదేశమునందలి నానా ప్రదేశములనుండి వివాదములు పంపుకొను పక్షమున మన మొఱులపెడ చెవిన బెట్టరని నాకు సార్వభౌము కలదు. హరింజీ ప్రభువరని, పద్ధతులయందును, ఆయన చేయు ఘనకార్యములయందును, చేదోడు వాడోడె నిగంతము పనిచేయుచున్న హరింజీ ప్రభువు హరింజీ ప్రభు వరుని, ఇంకన కొంతకాలము ఈ దేశములో వుండవలసిన దని కోరుచున్నాము. దీని వలన వారికి చాలనష్టము కలుగవచ్చును. కాని హిందూదేశము యొక్కయు, బ్రిటిషుసామ్రాజ్యము యొక్కయు కేసుము నాలోచించి నష్టమును పొందుటకు సమ్మతించుదురని నమ్ముచున్నాము. ఆర్థికంగా! హరింజీ ప్రభు వరుడు, వారి ధర్మపత్నియు, హిందూదేశమునందలి ఆపాలనపాలముచే ప్రేమింపబడుచున్నారనుటనిస్సందేహము. శ్రీ వారు మనల నమ్మినారు. మనము వారిని నమ్మకొని యు న్నాము. ఇంతటితో తీర్మానమును ఉపపాదించుచున్నాను. వైస్రాయిగారిని అభినందించుచు ఒకటి, వారిని ఈ దేశము లో వుంచవలసిన దానికన్న హెచ్చుకాలము వుంచమని యొకటియు, రెండు తీర్మానములు చేయబడినవి. కనికరాజా గారు డాక్టర్ అక్బరీ, సర్దార్ యోగీంద్రసింగు, జయభానుగారి భార్య, మీరు మహమ్మదు ఖాను మొదలగువారు ప్రసంగించినారు. సభాధ్యక్షునికి వందనము లాగించినతరువాత సభ ముగిసినది. డాక్టరు క్రిష్ణగారి ఆధి పత్యముక్రింద ప్రత్యేకముగ, ఆ సమయమునకుగాను రచింప బడిన కీర్తనలు ఇండియన్ ప్యాండ్ థో పాడబడినవి.

సర్ జోగీంద్రసింగు ఉపన్యాసము.

హరింజీ ప్రభువుగారి రుద్రమించిన సంస్కరణములను కొన సాగించుటకును, దేశముయొక్క స్థితినిబట్టియు, హరింజీ ప్రభువుగారి నీ దేశమునందు మతరెండు సంవత్సరము లుండుట

కీసభవారు శ్రీచక్రవర్తిగారిని వినయపూర్వకముగా ప్రార్థించు చున్నారు. అని సర్దార్ జోగీంద్రసింగుగారిక తీర్మానము నుపపాదించుచు నిట్లు చెప్పిరి:—
కన్నను ప్రభువుయొక్క దివ్యపరిపాలన మొక నూతన తేజమును ప్రారంభించెను. ఆయన హిందూదేశమును ప్రేమిం చెను. పరిపాలనమును దృఢమైనదిగను, సానుభూతి పూర్వక మైనదిగను నొనర్చుటకును, దేశముయొక్క భాగ్యమును వృద్ధి చేయుటకును, ధనమును బహు ధారాళముగా ఖర్చుపెట్టెను. పాశ్చాత్య నాగరికములోడి సంబంధమువలన జనించిన నూతనాభిప్రాయముల నాయన గ్రహింపలేకపోయెను. ఇందువలన నీయన చాల ప్రమాదము గావించెను. అంతట మార్లే మింట్లో ప్రభువులు వచ్చిరి. దేశమంతయు కల్లోలస్థితియందుండెను. మన యభీప్రములను నెరవేర్చి ఎక్కువ రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము లాసగుటకై వీరు నిశ్చయించిరి. వీరు నూతన సంస్కరణము లను ప్రారంభించిరి. దేశపరిపాలనమునందు మనకుగల యర్హత నంగీకరించిరి. ప్రభువులకును, ప్రజలకును నెక్కువ వికమత్వము కలుగజేసిరి. ఇందువలన జాల ప్రయోజనము కలుగుననుటకు సందియములేదు. హరింజీ ప్రభువుగారు మన దేశమునకు బహు సందిగ్ధ సమయములో విచ్చేసిరి. ఈయన శాంతిస్థాపకుడని కీర్తి యావళికే వ్యాపించియున్నది. ఇక్కడ వచ్చిన తరువాత నీకీర్తిని మఱింత వ్యాపింపజేసిరి. అనేకులతో స్నేహముచేసితమ నిష్కల్మషబుద్ధిని వెల్లడించిరి. ప్రజలు తమయెడ భక్తిపూర్వకముగా ప్రవర్తించువిధమున వర్తించిరి. హిందూదేశముపై వీరికి గల గాఢానురాగమును బుజువు పఱచిరి. ఈయన బాంబు తగిలి యెంతయు వాధపడుచుండినసమయమున సహితము ఆయన తన మార్గమునుండి మఱబడెను. ఆయన యనరాగము చెదర లేదు. ఆ దుఃఖకరమగు రోజున వీరు వ్రాసిపంపిన యుపన్యాస మును సగ్గైట్టిటువుడుగారు ఢిల్లీలో చదివెయ్యన్నారు. దాని వలన ప్రజలకు సార్వభౌముని ఆశయు పుట్టినది. ఈయన మః లానివా డనియే నమ్మకము కలుగుచున్నది. ఎప్పుట నేమియా డద సంభవించినను నీయన మనపక్షమున నిలవబడి పోరాడ వైర్యశాలి. డిక్షిజాఫ్రికా భారతీయుల కష్టములను నివా రించుటకై యాయన నిరంతరము మగు సార్వభౌముతో పోరా డి, తుదకు జయమును పొందినారు. హిందూదేశమును మనకు లాభము కొఱకే నిరుపమానముగ సార్వభౌము తోడను, ఉన్నతముగ నాశయము తోడను ఘనముగ నుద్దేశముతోడను, అమోఘముగ న్యాయబుద్ధి తోడను పాలించి మన భక్తిని, అను రాగమునుగలపడిసిరి. హిందూదేశమింకను సందిగ్ధస్థితియందే యు న్నది. ప్రజలలో స్వాతంత్ర్యచ్ఛ ప్రబలి క్రొత్తయాశలను జనింప జేయుచున్నది. రాజకీయాందోళనమునకు నూతన జన సత్వము లాసగినది. హరింజీ ప్రభువుగారు ప్రారంభించిన పనిని పూర్తిచేయుట కింకను రెండు సంవత్సరములు కావలసి యున్నది.
ప్రభువులకును ప్రజలకును అన్యోన్యమైత్రి గొల్పుటకై హరింజీ ప్రభువుగారు విశేషముగా పనిచేసియున్నారు. ఉద్యోగస్థులను, ప్రజలనుగలసి పనిచేయుటకై నూతనా దర్శములు గల్పించినారు. వీరు చాల ప్రధానమైన బ్రిటిష్ సివిల్ సర్వీసు కాఖకు సంబంధించి యుండటచే నుద్యోగస్థుల యభిప్రాయములతో సానుభూతి గలిగి యుండగలరు. ప్రాచై శములలో విశేషసంబంధము గలిగి యుండినవారగుటచే మన ఆశయములను, అభిప్రాయములను బాగుగ గ్రహింపగలరు. ప్రస్తుతము హరింజీ ప్రభువుగారి విచారణయందున్న వ్యవ హారముల గూర్చి నేను ముచ్చటించ దలచుకొనలేదు, వీని విషయమైన సభాధ్యక్షు లిదివఱకే చెప్పియున్నారు. ఆంగ్ల గాజ్యముయొక్క బలమునందును, కాన్సెల్ స్థితియందును మన దేశపు భాగ్యములయందు నాధారపడి యున్నది. ప్రజలయందు నశించిపోవుచుండిన విశ్వాసమును హరింజీ ప్రభువుగారు తిరిగి స్థిరముగా నాటి రాజ్యమును మఱింత బలపఱచినారు. ఇది చాల మహత్కార్యము. హిందూదేశమునందలి ఆంగ్లరా జ్యము అనగా, ప్రాచ్యపాశ్చాత్య దేశముల వర్షస్వర సంబంధ మైయున్నది. ఉభయదేశముల సహాయమును, సానుభూతియు రాజ్యము శాశ్వతముగా నుండుటకై కావలయును. ఉభయ దేశములవారు అనేక త్యాగములు చేయవలసియున్నవి. అనేక అభిప్రాయములను మార్చుకొన వలసియున్నది. ఒకరికషము లొకరు తెలిసికొని నివారింప వలసియున్నది. హిందూదేశము నందలి నూతనోద్యమము అనేక విధముల అభివృద్ధియై దేశ మునకు చేయగల ఉపకారము హరింజీ ప్రభువుగారికి బాగుగ తెలియును.
హరింజీ ప్రభువుగారిచుట్ట రెండుసంవత్సరము లుండుట వారికి చాలనష్టమైనపని యనుటకు సంశయములేదు. కానిఅందు వలన నీదేశమునకును రాజ్యమునకును గలుగు మహోపకారము లనుబట్టి యాప్రాధాన్యచేయుచున్నాము. మనసార్వభౌమునికి హిందూదేశమై గల అనురాగము మనమెల్లరము నెరిగియే యున్నాము. వారు మనయభీప్రమును నెరవేర్చెదరను విశ్వా సముతో నున్నాము.

రాజప్రతినిధి జన్మదినము.

సింహ జూను 19:—రాజప్రతినిధి జన్మదినమున అభిషేకమును జరిపినది.

రాజప్రతినిధి.

రాజప్రతినిధి జూను 20:—రాజప్రతినిధి జన్మదినమున అభిషేకమును జరిపినది.

సిక్కుల సభలు.

సిక్కులు, అనేక ప్రదేశములలో సభలుచేసి, కడదా దేశములలో భారతీయులకు సత్కర్యములలో నేర్పరిచినది.

బందిపోటు దొంగలగుంపు.

రాజప్రతినిధి జూను 19:—రాజప్రతినిధి జన్మదినమున అభిషేకమును జరిపినది.

హిందూస్థాన్ బ్యాంకు.

రాజప్రతినిధి జూను 19:—హిందూస్థాన్ బ్యాంకు జన్మదినమున అభిషేకమును జరిపినది.

తిలకును గర్హించినవారిపై వ్యాసీకొనుట.

బొంబాయి జూను 19:—అమరావతి తిలకు గర్హించినవారిపై వ్యాసీకొనుట.

మక్కా యాత్ర.

బొంబాయి జూను 19:—మక్కా యాత్ర.

కెర్రయవారులని కృషివలులు.

బొంబాయి జూను 19:—కెర్రయవారులని కృషివలులు.

పరిష్కారము.

బొంబాయి జూను 19:—పరిష్కారము.

ప్రతిపదిండు మాదిరియైత్రము.

బొంబాయి జూను 19:—ప్రతిపదిండు మాదిరియైత్రము.

ప్రతిపదిండు.

బొంబాయి జూను 19:—ప్రతిపదిండు.

పార్టీల మతవివాదము.

రంగూ జూను 19:—పార్టీల మతవివాదము.

నాగపాటి కవి—కృష్ణము సుందరియగుచున్నది.

నైసురాయి రంగూను పర్యటనము.

రంగూను జూను 19:—నైసురాయి రంగూను పర్యటనము.

కాలమానము.

సింహ జూను 20:—కాలమానము.

నూతన—పంజాబులో వర్షము పడుచున్నది.

తిలకు గారు.

బొంబాయి క్రానికల్ పత్రికా ప్రతినిధి.

బొంబాయి క్రానికల్ పత్రికా ప్రతినిధి.

మొట్టమొదట వీరిని అహ్మదాబాదు ప్రదేశములలో

బొంబాయిలో వీరిని చూడగా ప్రదేశములలో

వీరిని యామాసము 8వేలది మాందలతో కొట్టించి

బొంబాయిలో వీరిని చూడగా ప్రదేశములలో

బొంబాయిలో వీరిని చూడగా ప్రదేశములలో

కాని మననాటియుదయము కాగానే, వీరు తిరిగివచ్చి
“నూతన యంత్రమున” పూనాపట్టణములయందు వ్యాపించి
వీరిని జూరవలెనను నుద్దేశముతో జనలందరకు వీరి యింటికి
వచ్చు వీధులలో గుంపులుగుంపులుగా గూడియుండిరి. కాని సా
యం కాలము 5 గంటలగువరకును తిలకు గారు ఇంటిలోపలనే
యుండిరి. ఆస్పత్రికి దర్శన మిచ్చెదమని వీరు తెలియజేసి
యుండిరి. 5 గంటలకు చాల ముందునే వీరియింటికి ముం
దును నివాసమున్న కాశీపట్టణములలో జనలు దట్టముగ గుంపులు
కూడి యుండిరి. అంతట వీరు మేడమెట్లు దిగి వచ్చుచుండగా
జనలందఱు, కరదానీ వ్యూహముచేయుచు, “మహారాజును
తెలుకగానికి నియమగూఢాది” యని వెచ్చ కేకలువేయుచు
వీరి సభ్యులందఱిని, ఉన్నావాద్యులై యంతకంతకు సభ్యులను,
లగుచున్న యాగంఠులలో గుండె కెల్లో కప్పుముతో వారిచేసి
తొని, తిమ్మ ప్రత్యేకముగ నేర్పరుపబడిన యొక వేదిక
మీదకుపోయి చేరిరి. అక్కడ వీరు లా సి పట్టు వేసి
వీరి కున్నాండెనతోడనే జనలు వీరికి ననుసక్తులైరి. వీరి
సాదములను స్పృశించి ననుస్కారమును మాత్రముచేయుటకై
గుంపులలోని జనలొకరి నొకరు త్రోసికొనుచు వచ్చుచుండు
సప్పును వీరి కడాయనెచ్చెయు గలుగుచుండుట యాశ్చర్యము.

క్రాంతికీర్తన ప్రవీణినితో బ్రసంగించుట.

ఈ ప్రత్యేక ప్రవీణి యప్పుడచటనేయుండి, సుమారు ఆర
గంటలవరకు వేదియందు నెను. తిలకు గారికి దర్శనమిచ్చి,
ఈ ప్రవీణి యంతో కప్పుముతో వారియొద్దకు పోయి చేరెను.
ఇదిచూచి వారిని సంతోషించునా, తిలకు గారు పూర్వ
యభ్యాసముగ వీరిని దమమాన్యులతో నొకరి, సంతోషముచే
చుచు చిలునా వ్రుతో వీరిని తమయొద్దకు వచ్చి తమతోగూడ
గూర్చుండ నియోగించిరి. వీరి ప్రవీణినితో బ్రసంగించు వారం
భించినపుడు ఓపిక గలిగి యుట్టానముతోడ నున్నట్లుగానే కను
పడిరి; కాని ప్రాధికారము లనేకులు వీరికి దమ వందనము
లర్పించు వారునులే వచ్చుచుండుటచేతను, వారిచే గలిగిన
చప్పడవలనను, తిలకు గారు మాటలను గొన్నింటిని మాత్రమే
యా ప్రవీణి వ్రాసికొనుటకు సాధ్యపడెను. తిలకు గారు
తమకు వడిగిన ప్రశ్నములన్నిటికిని సంతోషముతోనే ప్రత్యు
త్తర మిచ్చిరి. అందులో మొదటి ప్రశ్నము, వీరు మాండలే
కోటలో వైదిగానున్న దినములలో వీరి నెట్లాదరించెదను విష
యమును గురించినదై యుండెను.

దయతోడనే యాదరించిరి.

తిలకు గారిని ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి “అధికారులు
వచ్చుచుండఁగా నాదరింతురని నేనెన్నడు ననుకొనలేదు.
నేను విద్యార్థి నను మాత్ర మనుభవించుచు, నాకాలమును చదు
వుటయందును వ్రాయుటయందునే గడపుచుంటిని. నాకుటుం
బమువారితో దప్పు, మరియెవ్వరితోడను ఉత్తర ప్రత్యుత్తర
ములను జరుపుకొనుటకు నెలవులేకుండెను. నాయుత్తరము
లను రవానా చేయుటకునుండు కాపలావారు పరిశీలనమును
మాత్రము చేయుచుండెడివారు.” చెబుతామనైన కాలములో
వీరికి శివరాత్రిగృహ కలగియుండెనాయని విచారించగా, ఆ
కాలములయందు నామ స్వస్థులై యుంటిమనియు, సంవత్సరము
శ్రీరంగ మాత్రము కేమకు మధమాత్ర వ్యాధి సంభవించి
యుండెననియు, మిగుల జాగ్రత్తతో తమకు చికిత్స జరిగెద
నియు, తమకు వివరములే యుటకు కొంచెము ముందుగానే
వ్యాధి సంభవించెననియు, చెప్పిరి.

“ఇకముందు మీరేమి చేయదలచుచున్నారు, పూర్వము
కలె రాజ్యములందఱే పని చేయుచు రా, లేక యి క
మొదట ని కృత్తి మార్గము నప్రవేశించురా? ”
యని ప్రత్యేక ప్రశ్నించెను. “ఏమిచేయుటకు నేనెంచిన నిశ్చ
యించుకొనలేదు. నాజీవితముతో సంబంధించిన సంబంధములగు
వరకును, నేను వేచియుండవలసి యున్నది” అని వీరు ప్రత్యు
త్తరమిచ్చిరి. ప్రవీణినియంటట వారయొద్ద నెలవులేకొని వెడలి
పోయెను; కాని గుంపులలో వారింకను, ముందుకు వచ్చుచు,
“కలె వారి ననుసక్తులై పోవుచుండెరి.

వృత్తాంతములు.

సమస్తమువారు శ్రీమంత దివా మెర్వాంజీ
అనికి నేత పరిశ్రమానిక విద్యను నేర్చు
చు విద్యార్థి కృతినెచ్చి యున్నారు.
అని భూపర్యాయుల ఫలము
ఎకనామిక్ యూనియను
కున్నారు.
దికి తరువాత ఇప్పుడు
చేరిన చేబోలు. పాత

రెడ్డిపాళెము, వడ్డమూడియును గ్రామములు గుంటూరు సబ్ డి
విజిక్షన్ల చేరగలవు. అట్లే ఇప్పుడు మంగళగిరి, సబ్ డివిజిక్షన్లకు
చేరిన జొన్నలగడ్డ, లాము, పోన్నేకల్లు, ఉప్పలపాడు గ్రామ
ములు గుంటూరు సబ్ డివిజిక్షన్లకు చేరగలవు.

దక్షిణ కన్నడము జిల్లాబోర్డువారు లోకలోభండు
రోడ్డులపైని రవాదానిని గుఱించి కొన్ని నిబంధనలు చేయుచు
నందలో రోడ్డులమీద బండ్లు బరువు నెక్కించు కొనుటకును
దించుటకును దప్పు నిలువరాదనియు రోడ్డులమీద రాళ్లు,
కంకర, మన్న మున్నగు కట్టడపు సామానుల నుంచరా
దనియు మొదలగు వానిని చేర్చిరి. ప్రభుత్వము వారిట్టి నిబంధ
నలు గ్రామసమితిలో నవానములమును కలిగించుననియు లేని
పోని తగాదాలకు కారణములగుననియు వీనిని రద్దుపఱచిరి.

మన రాజధానిలో ప్రభుత్వమువారి దివానిశాఖయందు
నేనకులుగానుండి రు 20 కు లోబడిన జీతము కొనుచుండు
వారికి భోజనసామగ్రి వ్రాయుమునందుచే నిచ్చు అలవస్సు
జాక్ మాసమునకు మంజూరై నది. గంజాము, గోదావరి, కృష్ణా,
మదరాసు, దక్షిణార్కాడు, తింగావూరు, మలచాన, దక్షిణ
కన్నడము, నీలగిరిజిల్లాలలో రు 16 లకు నెబడి 30 కి లోబడిన
ఉద్యోగులకు రు 8 లకు 16 కు లోబడినవారికి 1-8-0 యను
నిష్ణయించబడినది. తక్కిన జిల్లాలలో నె తరగతులవారికి వరు
సగా రు 2-0-0, రు 1-0-0. తిరునల్వేలీలోని మత్యూళ్ళపు
పోలీసువారికి మాత్రము రు 3-0-0 లు, రు 1 8-0. 5 యాపా
యలకు లోబడిన వాకరులకు నైన పేర్కొనిన జిల్లాలలో
రు 6-8-0 యను. తక్కిన జిల్లాలలో రు 6-0-0 ను ఇయ్యబడును.

ఇండియా గవర్నరుజనరలుగారు విదకోటరూపాయిల
యప్పుకావలెనని ప్రకటించియున్నారు. అందుకై రు 190 ల
తక్కిన నోట్లు ప్రకటించి యియ్యబడుచున్నారు. అప్పు నియ్య
నెంచుకొనవారు కలకత్తాలోని కంప్ట్రోలరు జనరలుగారికి ఈ
సంవత్సరము జూలై నెల మూడవతేది మధ్యాహ్నములోగా
తెండరులు పంపుకొనవలెను. పంపునప్పుడు తామియ్యదలచిన
తక్కువరేటు (అనగా నూటికి 99-15-0 లే 100-1-0 ఈ
విధమున వేరము) లిఖించి విదకులకు లోబడిన తెండరులకు
ఏబదియవంతును అంతయైనను అంతకు నెబడియైనను నుండు
తెండరులకు నూరవంతును డెపాజిటుగా అనగా ధరావతుగా
పంపవలెను. పదివేలకు తక్కువకాని తెండరులయినచో
మద్రాసు బాంకుయాలి అకౌంటంటు జనరలుల నియమిత
దివ్యువరకు తీసికొనగలరు. తెండరులేటు వ్రాయునప్పుడు
అకౌంటు విభాగము వ్రాయరాదు. ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించు
తక్కువరేటుకు తక్కువయగు తెండరులు తీసికొనబడవు.
ఆమోదింపబడిన తెండరులపైకము నెనుక నీయబడును.
తెండరు నొప్పుకొనినదిదప ద్రవ్యము నీయకున్న డిపాజిటు
ప్రభుత్వమువారిచే యగును. ఈ యప్పునై వడ్డీ నూటికి 8 1/2
వంతున నీయబడును. 1900-01 లో ప్రచురమయిన యప్పున
కగు నిబంధలన్నియు నీ యప్పునకు ప్రవర్తించుచున్నవి. ఈ
నోట్లకు ఆనోట్లకు నొక్కవిధమనియే యెన్నబడగలవు.

ప్రపంచమంతటిలో సొగసైనపొప్పాఫీసు.

న్యూయార్కు పట్టణములో నీనడుమనేరు 1,80,00,000
లు వ్యయముచేసి యొక పొప్పాఫీసును నిర్మించిరి. ఇది ప్రపంచ
మంతటిలో సొగసున దనియు అన్ని విధములగు నేర్పాటులు
గలదనియు చెప్పుబడుచున్నది. నిజముగ దీనికి సమానము
మఱియొకటిలేదు. ఈ భవనమున కెదుట 20 గొప్ప స్తంభములు
గల మంటపము గలదు. ఈ స్తంభములు 5 అడుగుల మంద
మున 25 అడుగుల యెత్తును. గలిగి మనోహరముగు గులాబీ
నలుపు మిశ్రపు రంగుగలరాతితో కట్టి బడినది. ఎండవాన,
మంచు మున్నగునీ వీ స్తంభముల నేమియు మాపజాలవు.
ఈ భవన నిర్మాణమునకు 1,65,000 ఘనపుటకులరాయియు
18,000 టన్నుల ఇనుమును, 70,00,000 ఇటుకలును 2 లక్షల
చదరపుటకుల ఆర్దమును, యుపయోగ పరపబడినది.
ఇందున ముఖ్యమగుచిత్రము దీనికి పునాదిలేదు. అడుగున కంక
రతో బిగించబడిన 12 అడుగుల యెత్తును 4 అడుగుల కడ
లగునగలిగిన ఇనుపమాలములమీద స్తంభము లమర్చబడి కట్ట
బడినది. ఈ భవనమున కెటులాచినను గవాక్షములతో నిండి
యుంటున్న అనగరములోకెల్ల తేలికయైన కట్టడమట. సింహ
ద్వారమునకు వెనుకను 206 అడుగుల పొడవును 160 అడు
గుల వెడలపును గల నెర్డహాలు 17 లు. ఈ హాలునడుమ
నొక స్తంభముననునదేదట. ఇదియే ఆ దేశములో కల్లనెర్డహాలట.
అనేక సంవత్సరములకు గవర్నరుమెంటువారి క్రడచే నిర్మింపబడిన
చేయబడెను.

శికింద్రాబాదు వార్తలు.

కాలమున నితి.

శికింద్రాబాదు జూన్ 18:— ఇక్కడ పది పండ్లెండు
రోజులనుండి మృగశరా ప్రవేశము అయి కాకమునుపే, ఎం
డలుల్లి, కించివ్వము కురిసి, కాలము చల్లబడినది. వానలు
విశేషముగా కురియక పోయినను, ఆకాశము ప్రాచుకముగా
మేఘములతో నిండి, ప్రాత స్నాయనమునయముల యందు
శీతల మాయతెంబులు సుఖదములై వీచు చున్నయవి. రెండు
మూడు సంవత్సరములుగ నీ ప్రాంతముల వృష్ణులేమింజేసి,
అప్పుడప్పుడు కొలొయిలలో నీటి సమృద్ధి తగ్గి యద్దడి గల్గు
చుండెను. ఈ వత్సరమైన మేఘుడే ప్రాంతములకు పర్యాప్త
వృషానముం జేయుచు గాత.

పాతకాల

నిన్నటిదిన మిక్కిలి యున్నతపాతకాలముగు మహా
బూబుకాలేజీ వేసవిసెలవులయనంతరము తెలుపబడినది. ఈసం
వత్సరపు న్యూలునైసల్ పరీక్షాఫలితములు మిక్కిలి నిరుత్సా
హకరములు గానున్నట్లు తెలియవచ్చెడిని. ఈసంవత్సరపు బి. ఎ
పరీక్షలో నీ కాలేజీలో సుపాధ్యాయులుగనున్న పద్మరామయ్య
గారి కుమారుడు భాస్కరరావు అనువిద్యార్థి ప్రథమతరగతిలో
ను తీర్చుకుంటు మిక్కిలి క్లామాపాత్రము. ఇంగ్లీషులోను, గణి
తములోను రెండింటును ప్రథమతరగతిలో కృతార్థుడయినాడు.
అందు రెండవశాఖలో ప్రెసిడెంట్ కెల్ల ప్రథమతరగతిలో కడతేరి
నది యావిద్యార్థిగాక మరియొక్కరి అనియు తెలియవచ్చెడిని.

కంటోన్మెంటు-కోర్టు.

చిర కాలమునుండి కంటోన్మెంటువారి యధికారములో
నుండిన శికింద్రాబాదులో విశేషభాగము కొలదికాలములో
సివిల్ అధికారులులోనికి వచ్చి, మునిసిపల్ సంఘముచే పరి
పాలింపబడ నున్నది. ఇందు కనుగుణముగా వ్యవస్థ రాజ
ధానినుండి వాచిలాల శివాపధానులు గారు యిక్కడి న్యాయ
స్థానమునకు మార్చబడినారు. నిన్నటి దినమే వీరు చార్జి
పుచ్చుకొనిరి. వీరొద్దలగుటచేత నీరి యాగమన మిచ్చటి
యాంధ్రుల సంతోష గౌరవంబులకు కారణమయినది

జూ బు లు.

I

గుంటూరు అడిషనల్ కోర్టు.

అయ్య.

ఈకోర్టు జూన్ 8 వ తారీఖున గుంటూరునందు తెరువ
బడెనది. మధుర జిల్లాకోర్టులో హైద్రాబాదునాగా వున్న
పి. శి. త్యాగరాజయ్యగారు మాయూరి అడిషనల్ ముస
బుగా నియమింపబడిరి. వీరు మంచివాదకలె నకుపవచున్నా
రు. ముందెటులుండునో తెలియదు. పాపము! వీరికి తెనుగు
భాష ఏమాత్రమునచ్చినట్లుగనవడదు. స్వయంబులనును ప్రతి
వాదిస్టేట్ మంటులను కోర్టుమహస్తాయి కర్తమనచేయలేక వచ్చి
పోవుచున్నాడు. వారికుండు విధాయ. కృత్యములను నెరవేర్చు
కొనుచు నైగా ట్రాన్స్లెట్ పని నిర్వహించుట నావేకదా.
అయిననుంగాక సాక్షి ఇచ్చిన వాగ్మూలములను గూడ కర్త
మా చేయించుటకు కొంతమంది స్టేడ్స్ మన్ శ్రీవారు కోరియుం
డిరి. ఎంత కష్టమైనది! ఎంత కాలయాపనము! ఆంధ్ర
మహాజన సభా వేదికలవండియు, వాస్తవ పత్రిక ల
నుండియు ఆంధ్రులకు నుద్యోగపదముల యుండు తెగి
నంత ప్రోత్సాహము లేదనియు వారిలో అర్హులైన వారికి
దొగతనమువారు తగు పదవుల నియ్యకలదననియు ఎన్ని
పర్యాయములు ఉద్ఘోషింపబడినది. తెలుగు ఏమియు రాని
వానిని తెలుగుదేశములో ఉద్ఘోగిగ నియమించుట యా దేశము
నందు అర్హులైనవారు లేరనియా! బి. ఎల్. పరీక్ష ప్యాస్సిన
వారు నెందరో నోట్లు తెరచుకొని కనిపెట్టుకొని యుండగా వీరి
లేల నియ్యదు? హైకోర్టువారు ఆంధ్రదేశముల నియమించినచో
భాషాపరిజ్ఞానము గలవారినే యాప్రాంతములకు బంకియుం
డిన బాగుండును. ఆంధ్రభాష రానివారిని ముసళ్ళలుగా పంపి
నప్పుడు ఓక ట్రాంసులేటరునుగూడ ఆయా కోర్టులయందు నియ
మించిన బాగుండును. లేనియెడలవచ్చుగా కాలయాపనకుచు
గాక పార్టీలకున్న ఇంకిలేరులకును చాల నా టుగును.

గుంటూరు నాసి.

TELEGRAMS.

REUTER'S TELEGRAMS.

"Empress of Ireland"
Disaster.

Steering-Gear of the "Empress."

LONDON, June 19. - QUEBEC. - Counsel for the "Storstad" produced the firman from the "Empress of Ireland," who affirmed that the steering-gear of the "Empress" was defective. This evidence was rebutted by other witnesses from the "Empress."

The Suffragettes.

Miss S. Pankhurst's Release.

LONDON, June 19. - Miss Sylvia Pankhurst was released from Holloway gaol yesterday evening.

Deputation to Mr. Asquith.

Miss Sylvia Pankhurst motored to the House of Commons and lay on a couch in the porch. Ten minutes later Mr. Lansbury informed her that Mr. Asquith had consented to receive a deputation of East-End workwomen to-day, and Miss Sylvia departed.

Cambridge Wranglers.

LONDON, June 19. - The Cambridge Wranglers include two women, the men numbering twenty-five. They are all English and Scottish except one Indian. Three of the Wranglers are Scottish Board School boys.

Indians.

LONDON, June 20. - In the Cambridge mathematical lists, L. Desilva, the holder of scholarship from Ceylon, is a senior Optime and A1 from the Municipal Board School, Kasur, is a junior Optime.

The Opium Conference.

LONDON, June 19. - HAGUE. The Opium conference has agreed that despite the abstention of certain Powers, the Convention of 1912 can come into force when it has been rectified by signatories.

Appeal for Ratification.

LONDON, June 20. - THE HAGUE. - Opium Conference has passed a unanimous resolution proposed by English and American delegates asking the Dutch Foreign Minister to make urgent representations to signatory Powers to ratify the Convention.

Indians in Canada.

OTTAWA. - The Captain of the "Komagata" will ask for armed marines from the Japanese cruisers to keep on the return journey of the rejected Indian emigrants.

The French Loan.

LONDON, June 20. - PARIS. - By 430 votes to 168, the Chamber has adopted the Bill authorising the loan of 32 million sterling at three and half per cent. redeemable in years.

Armaments to the Mediterranean.

"Daily Telegraph" says that it is understood that the British Government has accelerated the despatch of a squadron of battle-cruisers to the Mediterranean. Four battle-cruisers are to proceed to Malta soon after Christmas. It is three battle-cruisers which are now at Malta. Their base at Gibraltar with "New Zealand" as the Imperial squadron. Journal suggests that the new Imperial squadron shall consist of four battle-cruisers of Dominion to Imperial Conference. The Cape then going on to Australia and Vancouver and Panama Canal.

Liquidation of Banks.

MIDLAND BANK has amalgamated with the Midland Bank. Total deposits of £100 million and six millions.

"Buclov" Refloated.

The "Buclov" has been refloated.

TELEGRAMS.

The Mexican Mediation.

Conference Postponed.

LONDON, June 19. - NIAGARA FALLS. - The American Mediators announce that to-day's conference has been postponed as the Argentine Delegate to confer with Bryon.

Sentenced for Embezzlement.

LONDON, June 20. - PARIS. - Seine Assizes. Ernest Laporte ex-Cashier of "New York" sentenced to three years' imprisonment with benefit of Offenders Act for embezzlement of 43,000 Francs for twenty years Commissioner of Chemulpo.

Explosion in a Mine.

Two Hundred Killed.

LONDON, June 19. - VANCOUVER. - Two hundred were killed by explosion to-day in the Hill at Fernie.

Later Information.

LONDON, June 20. - WINNIPEG. - Latest news Crest Mine says that 225 miners are dead.

Congress of Railwaymen.

At Swansea.

LONDON, June 20. - The National Congress of Railway men at Swansea has adopted a resolution upon early day after which members will refer to demands alongside of Non-Unionists. Resolution all Sunday as weekly rest day.

Fire in Colliery.

LONDON, June 19. - LIEGE. - Fire in Marihay Colliery has cut off 200 men other 200 escaped.

All Saved.

LONDON, June 20. - LIEGE. - All miners in Marihay Colliery have been saved.

Russian Barrister.

Accused for Contempt.

LONDON, June 20. - PETERSBURG. - Barristers for the Government have been accused of contempt for signing a resolution during the trial of the Minister of Justice and to the months and others.

Italy East.

Military Forces.

ROME. - The Chamber has approved a vote of sixty-eight thousand sterling towards the rejected the amendment aiming at withdrawal of the force.

Foreign Minister.

Marquis Di San Giuliano Minister for Foreign affairs said that he was not authorized to withdraw the question of the Italian force in China. The sole reason for re-ultimately be subject of negotiation of the Italian force was recognised that China had the Nationals but it was in civilised Government proved her ability to maintain.

Collapse of a Tunnel.

Thirty Persons Buried.

LONDON, June 19. - NICE. - A Railway Tunnel being buried by the collapse of the tunnel. Two hundred persons were buried. Two hundred persons were buried. Two hundred persons were buried.

London Building.

Agreement Reached.

LONDON, June 20. - Men have agreed and are of opinion building agreement (See June 10th) that it does not settle Non-Unionist question. National outlook is possible.

The Turkish Embassy.

LONDON, June 19. - The Turkish Embassy officials are here in connection with the Embassy knows nothing about the Turkish Embassy.

Obituary.

Death announced of Mr. Brandon.

Short Telegraphic.

Mr. Larkin has resigned General Secretary of the Irish Transport Workers Union.

LONDON, June 19. - Thunderstorm with deluge of rain broke over the bridge as the Inverness Express was passing and hurled three carriages into the ravine. Four bodies have been recovered. It is feared that others are under carriages lying in the stream.

Mr. Logan, Magistrate in East Africa, has been gazetted Chief Justice in Seychelles.

INDIAN TELEGRAMS.

(From Our Own Correspondents.)

Congratulations to the Viceroy.
Public Meeting at Simla.

Raja Sir Harnam Singh's Speech.

SIMLA, June 19. A meeting of the citizens of Simla was held this evening to congratulate the Viceroy on his birthday and also to urge that His Excellency should receive an extension to complete the beneficent reforms he has begun. Raja Sir Harnam Singh presided, and amongst those present were Colonel Raj Kumar Bir Bikram Singh, Sardar Jogendra Singh, the Hon'ble the Raja of Kanika, the Hon'ble Hari Chand, and many others. Sardar Daljit Singh was unavoidably absent. The President, in addressing the meeting said :-

Gentlemen, - I am much obliged to you for the honour you have conferred on me by asking me to preside at this meeting. When my friends to whose vigorous and untiring efforts to-day's meeting is due asked me to preside I had some hesitation. For I felt that an abler and more eloquent voice than mine was required to give expression to the views of those who, though numerically small, are citizens of no mean city. But I know, gentlemen, how indulgent you are, and because I can confidently rely on your indulgence I am here this afternoon. We have met to offer our hearty and respectful congratulations to His Excellency Lord Hardinge on the auspicious occasion of his birthday and to wish him many happy returns of to-day. All India rejoices to know that His Excellency has completely recovered from the effects of the wicked and senseless attempt on his life eighteen months ago, but nowhere is that joy more keenly felt than in Simla, in no other town in India is His Excellency personally better known, and I venture to add in siter surroundings, than in the summer capital of this country. But to-day I do not wish to offer on your behalf merely conventional congratulations. This is the last but one birthday which, in the ordinary course of events, His Excellency will spend in India, and in view of the important resolution which will be put to you at the close of the meeting, I must crave your indulgence for a few more minutes. His Excellency has been at the head of the Indian administration for more than three and half years, and we are now in a fair position to gauge what has been accomplished in this period. Lord Minto, whose untimely death we deeply deplore, had by his measures of reform, his courage and personal charm, succeeded in allaying the acute discontent; but much was left to be done. The work of consolidation remained, and it was to this task that Lord Hardinge set himself in a characteristic spirit of conciliation. In a memorable speech delivered before His Excellency arrived in India, he stated that his Indian policy would be to conciliate all races, classes and creeds. If I was asked what was the watchword of Lord Hardinge's administration, the key note of his policy, I would unhesitatingly say conciliation. We have seen and over again from him. As an Indian, I am permitted to cite the memorable speech of physical suffering and mental distress which he declared to the world his policy. He had set himself to pursue. But his Excellency has not confined himself to words. He has shown himself conciliatory in act. Instances will readily occur to you. Take, for example, the magnificent success of the King-Emperor's policy of sympathy and conciliation and the memorable pronouncement at Delhi. You all know the prominent part which His Excellency took on that occasion. Consider too his active and enthusiastic support of education and sanitation, the two subjects, the extension and improvement of which must always appeal to modern India. Take, finally, His Excellency's courageous attitude on the question of the treatment of Indians in South Africa, when he placed himself unflinchingly at the head of Indian public opinion. But in doing what he has done Lord Hardinge has not only earned our gratitude but has also raised our expectations, for the problems that still await solution are numerous. Let me enumerate a few. The beneficent enquiry into the condition of the public services in India is still proceeding. The Commission's report is anxiously awaited, and it will be some time before final orders can be issued. Then there is the whole question of Indian immigration into the Colonies. I can scarcely think of any problem of such far-reaching importance as this, on the ultimate solution of which so much depends. The report of the Currency Commission has yet to be considered. The perennial question of the separation of the executive and judicial functions still awaits solution. Certain important recommendations regarding local self-government have yet to be carried out. The question of the extension of the Executive Council of the Government of India is under consideration, and last, but not the least, we have always before us the increasingly complex problem of the internal condition of India. It is idle to think that all or even most of these subjects can be decided within the short period that remains to Lord Hardinge. What then is the solution? Our ardent and respectful hope and prayer is that His Majesty the King Emperor may be pleased to grant to our Viceroy an extension of his term of office. We want His Excellency to remain in our midst till most, if not all, of the important matters to which I have referred are settled, and I venture to think that if representations are made from various centres in India our prayers will not go unheard. It is true that we are asking His Excellency and his gracious consort Lady Hardinge, who has identified herself completely with Lord Hardinge's policy and good work, to make a considerable sacrifice, but we hope for the sake of India and the Empire they will be willing to make it. Gentlemen, there is no doubt that Their Excellencies have endeared themselves to all classes of Indians. His Excellency has confided in us, and we confide in him. These words I beg to move the resolution.

క ఫ హ రి.

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0. వి. పి. సహా రూ. 1-4-0.
దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు. శైత్యమువలన ఏర్పడిన దగ్గు. శీతకాలమున ప్రబలింపచు దగ్గు. శ్వాస శాస్త్రముల నూత్న నాశములందు ఏర్పడుదగ్గు. ఉబ్బి న్న, ఊయదగ్గు. దగ్గుకు సేవించవలసినమందు దగ్గువిధమును బట్టియుండును.

క ఫ హ రి మూర్తము.

చిన్న డబ్బీ 1-కి 0-8-0. (6 డబ్బీల మందు గలది) 1-కి వెల రూ. 2-0-0.

ఈ మూర్తము వనమూలికలచే చేయబడినది. దగ్గు, ఉబ్బిసము, కాసపీస, శైత్యజ్వరము మొదలగువానికి మిగిలిన ఉపయోగించును. దీని వెంట నుంచుకొనుట చాలా బాగుంది.

క ల రా హూ త్ర లు.

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ. 0-6-0.

కలరా వ్యాధివలన బలహీనతవలన అంటుజాడ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందు పరమాణువులైన విష పురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచిత్రాగుట యుక్తము.

గ్రహణిమాత్రలు.

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-8-0 వి. పి. 0-12-0
రక్తవిరేచనములు, బాక విరేచనములు, జిగురు విరేచనములు, అజీర్ణ విరేచనములు మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు సేవించినతోడనే నిలిచిపోవును. వీనిని పిల్లలకు కూడ వాడవచ్చును. గుణము వెంటనే కనుపడును.

మూల శంక కు తైలము.

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-12-0

మూలశంకవలన ఆసనముదగ్గర చర్మము లావుబారి క్రమముగ చిన్న చిన్న మొలలు ఏర్పడును. ఇది పైత్యకోశపు మందతవలన (Torpil liver,) గలుగును అతికాక, బడలిక, విశేష కాలము ఒక చోట కూర్చుండుట, మలావరోధమువలన బహిర్గతమునకు పోయినపుడు చిత్తర సమయములందు రక్తముపడును. విషవక కొంతకాలమువాడిన మూలశంకరోగము తగ్గగలదు.

గ జ్జి కి తైలము.

వెల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-3-0 వి. పి. సహా 0-7-0.

గజ్జి, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్న పిల్లలకు విశేష బాధను గలిగించుచున్నవి. ఈ తైలమును నాలుగుపూటలు రాచిన తప్పక పనిజేయును.

కుష్మణ్డ తైలము.

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0.

ఈ తైలము పొడలు, బొట్టి, తెలుపు, నలుపు, కుష్మణ్డకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

చుండుకు నూనె.

వెల సీసా 1-కి రూ. 0-6-0 వి. పి. సహా 0-10-0

ఈ నూనెను రాచిన చుండు, పుర్రాలుట, జిల, గోకుళ, పుండ్లు మొదలగు విషమందును. దీనివలన దుకలకు హానిగల్గుచు చక్కగ బెరుగగలవు.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రెడెరిక్ స్ట్రీట్, బొంబాయి.

అమృతాంజనము డిపో, నెం. 9.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు లోకవిఖ్యాతమైన పరమావృతము.

AMRUTANJANI (RED)
A SOVEREIGN REMEDY.
FOR
Head-Ache, Rheumatism, Neuralgia, chest Colds, Sprain,
Stiff joints, Dislocations, Skin diseases, Toothache,
Backache, Cuts, Bruises etc.
PRICE ANNAS EIGHT ONLY.
FREE SAMPLE FOR ONE ANNA STAMPS.
RINGWORM OINTMENT.
Positively Cures Ringworm and Dhobi itches in three applications.
PRICE ANNAS SIX ONLY.
Aromatic Tooth Powder.
Cleans Teeth, Stops Bleeding, hardens gums, Taste pleasant.
PRICE ANNAS TWO ONLY.
CAN BE HAD OF ALL CHEMISTS & DRUGGISTS.
Amrutanjani Depot.
109, FREDE ROAD, BOMBAY. 9, JEHANGIR STREET, MADRAS.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రెడెరిక్ స్ట్రీట్, బొంబాయి. లేక నెం. 9, జహంగీరు స్ట్రీట్, మద్రాసు.

వ జ్జ గు ల్లి క లు.

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు రక్త పుష్టియు, నరపటుత్వమును కారణములు రక్తపుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీరవ్యాధియమువలనను, జీతేంద్రియత్వమువలనను గలుగును. వ్యభిచారము, సుఖ రోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుటయు, ఆరోగ్యమునకు హానినిజేయుచు దీనివలన శుక్లస్పష్టము, ఫలనము, శక్తిలేకుండుట, అగ్ని మాంద్యము, భయము, కంపము, చురుకుదనము లేకుండుట మొదలగునవి గలుగును వైజ్యబులకు వజ్రగుళికలు వజ్రాయుధమువంటివి

దీని వెల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0

పండ్ల పొడి.

పంటిసొప్పులకు దివ్యౌషధము. సునాసనగలిగి ఉండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు వగిడెన్నది డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0, 12-కి రూ. 1-2-0.

సుఖభోగి తైలము.

అన్ని విధముల వ్రణములకును, కొరుకు పుండ్లకును ఈ తైలము ఉపయోగించును. ఈ తైలమును రాచిన పుండ్లు మానును. లోపలికి మాత్రలను తినవలయును. అన్ని గాయములను మాన్పును.

గొర్రు 1-కి రూ. 1-0-0. వి. పి. సహా 1-4-0

పాలనము, పం అమృతాంజనము డిపో, నెం. 9, జహంగీరు స్ట్రీట్, బొంబాయి. పనము మొదల

జ్వర హరి.

సీసా 1-కి వెల రూ. 0-12-0.

జ్వరము శరీరమునందు రక్తి శ్లేషము, రక్తి గతి శ్లేషమువలన గలుగును. సాధారణముగా నీటి, గాలి, స్థలపుచూర్మవలనను దేహమునకు గాని వలనను జ్వరమువచ్చును. జ్వరహరిని అయిదు పూటలు సేవించిన వ్యాధిచుపు జ్వరములు, చల్ల పురాణజ్వరములు మొదలగు సమస్తజ్వరములు మానును; కొద్దికములు సేవించిన శరీరము యధాస్థితినిజేసి ఆరోగ్యము గలిగియుండును.

అమృతాంజనము డిపో,

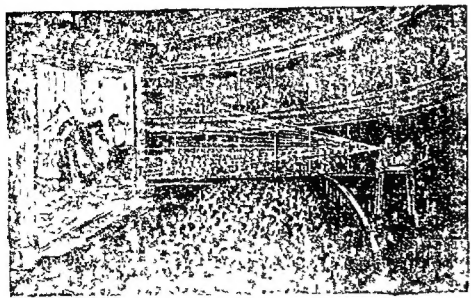
109, ఫ్రెడెరిక్ స్ట్రీట్, బొంబాయి.

కుర్చీలు, మంచములు, బీరువలు.

మానవ ముఖమున నలంకరించు సామానులన్నియు సులభక్రియమునకు లోకమున నెల్లప్పుడును ముఖ్యమైన వస్తువుగా నమ్మువారు లేరు.

మడత కుర్చీ	1-కి	1-2-0
కాక్ చాన్ కుర్చీ సాదా	"	2-2-0
డిటో చేతులుగలది	"	3-12-0
ఇనుపమడత మంచము కాక్ చాన్ గలది సింగిల్		10-0-0
డిటో స్ప్రింగులది		13-8-0
మట్టకం సింగిల్		12-0-0
స్ప్రింగులతో తూపు సయిరముగల ఇనుపమంచము (సింగిల్)		16-8-0
బీరువలు రెండు అడుగులు		17-0-0
డిటో రుక్మి 23-0-0	డిటో మేముకం	30-0-0
పడక కుర్చీ అనే సోఫా కుర్చీ మేము		8-8-0
వ్యాపారములలో ఆ సో సామానులు గలవి. వ్రాసిన వారికి పంపెడిము.		
పి. ఎస్. పాన్పు స్టాంపు ప్రింట్ లిమిటెడ్		
కాబి నెట్ మేకర్స్ 41/42 రాబిల్ రోడ్, బొంబాయి.		

ద్రవ్యవంతుడగుటకు మార్గము.

మనమును 600 లు ఖర్చు పెట్టికయితే ఒక కాక్ నియస్కాపు నేషను ఒక ప్రద్యుమనము నడిపడే కీలుములు కొనగలము. వాటితో వేలవేలు ఆస్తులవగును. ఆసంగతు లన్ని చూడవలె మేషిన్సు కొనువారికి ఒక పూటలో ఉచితముగా పర్యవేక్షణ లెక్కగా భాగ్యవంతులగుటకు యితివసుంచిన సుఖప్రచారము మరలేదు. పూర్వసంగతులకు క్యాటలాగును చూచిన వెనుక మీకే తెలియవలదు. ఆలోచించండి. స్టోరవండి. కారనేషన్ బయస్కాప్ కంపెనీ, హైడ్రాబాదు - 121, వెడ్డెస్ట్రీ లివింగ్ స్ట్రీట్, (మదరాసు) గ్రాండ్:—కొంపం, గంగా జిల్లా.

తేలుమందు.

తేలుకాటువలన అపాయములేదు గాని విశేష బాధగలదు. తేలుకాటు విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు. బాధనరములవెంట పెద్దనరముదగ్గర నుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినచోటును మొట్టగొట్టుట చేసిన బాధ తగ్గును. ఈ ద్రావ కము ననేకులు పరీక్షించిరి. ఇది మిగుల ఘాటు గలిగి నీటివలె నుండును. చెడకుండుటకు గాను రబ్బరు బిరడాగల సీసాలో మందు పోయబడినది. కుట్టినచోట కొంచెము మందుపోసిన బాధమాయ మగును. మందును గలిగియున్న తాము బాధపడక సెలరులకు పుణ్యము గట్ట కొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండదగినది.

వెల సీసా 1-కి 0-8-0, వి. పి సహా 0-12-0.
అమృతాంజనం డిపో,
నెం. 9 జహంగీరు వీధి, మదరాసు.

సర్వజీవన్.

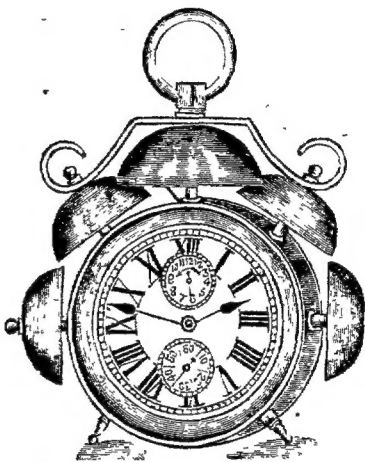
భాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది సంజీవంతి ఒక వనమూలిక. ఇదియే మన పూర్వికుల ఆతిథిహస్తపు జ్యోతిషము. దీనిప్రభావము కనుగొనవలయున్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చుకొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిప్రభావము కనపడును. నపుంస కత్వము పోగొట్టుటకు యంతకుమించినది లేదు. జన్మేంద్రియ దుర్బిణియొగముచేతను మూత్రద్వారంబులకు సంభవించెడి అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజావంటిది. రక్తమును శుభ్రపరచి నరములకు పటుత్వమును దేహమునకు బలమును కాంతియు నిచ్చును. 20 విధములగు మేహములను మొదలంట నాశనము చేయుటలో సంజీవంతిది “సర్వజీవన్” ఇది శ్రీలు, పురుషులు, బాలురు వృద్ధులు అందరును నుపయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్యృద్ధి యుగలుగును.

వెల టిన్న 1-కి 2-0-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

ప్రాఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,
(13-5-14) కలియుగభీమ.
16 కృష్ణపు మొదలివీధి, తిరువల్లిక్కేణి మదరాసు.

విను బెల్లులుగల అలారం టయంపీను.

ఇదేమదిగడి యారమును మేమి దివజలో రప్పించి నాలుగు రూపాయలకే ధర పంపు చుంటిమి. అదే మాదితీ యిప్పుడు నువ్వేదనాదలకుపయోగించునటుల నాలుగు రూపాయలకే కావలసిన వారికిపంపెదము.

ఈ చిత్రమునందును వలె ఈ గడియారమునకు విను అలారం బెల్లుల ప్రక్కన ఆమర్చియుండును. మనమెన్ని గంటలకు మేల్కొనినవలయునో యన్ని గంటలకు నీ యలారములు ఆయిదు నొకటేసమయమునందు చెవులకింపయినప్పునితో మోగి నిదర లేపజాలును. ఆశ్చర్యముల కాశ్చర్యమిది. ప్రతివారను కొని యానంపించదగినది. 4-0-0.

చిరునామా:— సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, హైల్ సెట్టె నెం. 167, మద్రాస్. ఇ.

ఈపంచలు కొనువారికి వీటితో పంచ 1-కి అల్లెలారాబి టమున కొర్రనికొడండ ప్రలాపము అను నూతన గ్రంథ మొకటి; కూడా ఇనాముగ పంపబడును.

మంచినయము! వేనవేలు కర్చుచడినవి!! వెనుకదొరకవు!!
మేలైన జపాక్ పట్టు పంచలు

అనేక పంచలు కర్చుచడినందున ప్రస్తుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము. వాచకులారా! శృంగారమున్న నాగరికతయున్న గలమేలైనజపాక్ పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనందముకొరకు తెప్పించి విక్రయించినది పోగా మిగత కొద్ది పంచలుమాత్రమే యున్నది. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చ, ఆకుపచ్చ, రోజా, మేఘవర్షం ఇత్యాదిరంగులు గలవు. క్లాసునీయ మైనట్టివి. త్వరపడు. గిళ మారనిదివిన్ని ఆళి మార వేడల్పుగల పట్టుపంచ 1-కి 2-0-0 పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు ... 0-4-0 డిటా రెండుపంచలు కొనువారికి

టి. సీతారామ
3, కందప్పమొదలి వీధి

ఆంధ్రపత్రిక
శ్రీరామశాస్త్రి
జేయుచున్నా
తగిన సహక
దత్తమండల
ఆంధ్ర

ఆనంద సంవత్సర సిద్ధాంత పంచాంగమ్

మంచికాగితము! శుద్ధప్రతి!! చక్కని అచ్చు!!!

అమృతాంజనం డిపోవారి మందులను గొనువారలకు ఉచితము.
వలయువారు అర్ధణా చీటిని పంపుకొనవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని గొప్పలకు లోక విఖ్యాతమైన పరమామృతము.
చక్కనిడబ్బితోసహా సీసా 1-కి 0-8-0 డబ్బను 1-కి రూ. 5-4-0

తామరతైలం.	పండ్లపాడి.	మోహినీతైలం.
వెల డబ్బీ 1కి 0-6-0	వెల డబ్బీ 1కి 0-2-0	5. తులముల నూనెగల
డబ్బను 1కి 3-8-0	డబ్బను 1కి 1-2-0	సీసా 1కి 0-12-0

ఓ. ఓ. భిక్షులు ప్రత్యేకము.
అమృతాంజనం డిపో,
నెం. 9, జహంగీరువీధి, మదరాసు.

మందుల కేటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.
అమృతాంజనం డిపో,
109, ప్రేరికోడ్డు, ఛాట్ట, బొంబాయి.

ఆనంద సంవత్సరాది సంచిక.

చిత్ర పటములతో చక్కగా ముద్రింపబడినది.
కొనువారు వెంటనే వాసు కొనవలయును.

9, జహంగీరు వీధి, జాడ్జిటపుక, మద్రాసు.

సుపీరియర్ లీవర్ బ్రాస్ యెల్లు వాచ్.

సుదీర్ఘమైన నాచి గొలుసుతో వెల రూ 3-0-0. పోస్టేజీ 0-4-0 దీనికి 5-సం॥ గ్యారెంటీగలదు.

వాచకులారా! మాచే తయారు చేయబడిన సుపీరియర్ లీవర్ గడియారమును ఒకపర్యాయము పరీక్షించండి. నూకంపెనీలో అనేకదినములుగా యెడతెగక వ్యాపారము చేయుచుండు కొందరు మాస్టేహీతులు మా కంపెనీ శక్తివంతమైన లీవర్ గడియారముగాను తక్కువ ధరలో నొక గడియారము తయారుచేయమని వ్రాయుటచే వ్యాపారోద్యమము మోపేప్పలంది మేము (స్విచ్ లాండు) సీమకు ఆహ్వానించి లక్షల కొలది గడియారములు ప్రతిగడియారము డయలలో సుగ్రహుల్ లీవర్ గడియార ముగయు, మాకంపెనీ ప్రఖ్యాతికొరకు సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ మదరాసు, అనియును, ఎర్రసిరాతో ముద్రించి, చక్రముల ద్వారములకు నుండు బెజ్జములకు కెంపులు చెక్కించి అందరి సామానులు యావత్తున్న దృశ్యముగా చేయించి రప్పించి యున్నాము. ఇంకొకటి (సుగ్రహుల్) అనగా

అన్నిటికిని మేలైనవి గదా వీనికై వేలు గా వ్రాయనక్కరలేదు గాన మాకంపెనీ మేరుమీద రప్పించిన యీగడియారమున కెంతటిలాభముండునో వాచకు లూహింపగలరు. ద్రావిడదేశముం దంతటయు చక్కగ వ్యాపించి వేనవేలుగడియారములు కర్చుపడి అనేక యోగ్యతాపత్రములు (సర్టిఫికేట్లు) వచ్చియున్నది. ఈ గడియారముచక్కగ నడుచును. క్లాసుడూమగొంది మొరటుపనులకు తరహాగలిగినది. కేటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 167, మదరాస్, ఇ అని వ్రాయుడు